

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Liiketalouden koulutusohjelma / kansainvälinen yritysviestintä

Riikka Markkula

SEURAKUNTALEHTI RISTEYKSEN LUKIJATUTKIMUS

Opinnäytetyö 2012

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Liiketalouden koulutusohjelma

MARKKULA, RIIKKA

Seurakuntalehti Risteyksen lukijatutkimus

Opinnäytetyö

53 sivua + 5 liitesivua

Työn ohjaajat

Lehtori Hannele Lappalainen ja lehtori Sinikka Pekkalin

Toimeksiantaja

Kouvolan seurakuntayhtymä

Maaliskuu 2012

Avainsanat

seurakunta, lukijatutkimus, survey, yhteisöviestintä

Tämän opinnäytetyön aiheena oli Kouvolan seurakunnan lehden lukijatutkimus. Aihe annettiin Kouvolan seurakuntayhtymältä, jossa haluttiin selvittää, kuinka seurakuntalehti on otettu vastaan. Tarkoituksena oli selvittää, onko lehdessä parannettavaa ja kuinka nämä parannukset voidaan suorittaa.

Päätavoitteena oli siis löytää parannusehdotuksia, eikä välttämättä suoria vastauksia. Tavoitteena oli kehittää lehteä niin, että jokaiselle ikäluokalle löytyisi sisällöllisesti jotakin mielekästä ja itseä koskevaa, sekä onko lehdessä tarpeeksi tietoa eri aihealueista.

Työssä käytettiin kvantitatiivista tutkimusta. Kyselyt olivat sekä sähköisesti että paperisena saatavissa. Perinteisiä lomakkeita jaettiin pääosin seurakuntakeskuksissa ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa. Internet-kysely oli auki noin kolme viikkoa ja paperisia versioita pystyi täyttämään muutaman päivän pidempään.

Tutkimus on osoittautunut toimivaksi ja kyselystä on saatu paljon lisää tietoa, mitä ihmiset haluavat lukea seurakuntalehdestä. Tulokset osoittavat, että seurakuntalehdestä etsitään hengellistä sanomaa ja opetusta, eikä sitä aina ole riittävästi. Nämä ajatukset voidaan viedä jatkokehittelyyn, ja osaa vastauksista ja palautteista voidaan käyttää sellaisenaan.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Business Administration

MARKKULA, RIIKKA

Bachelor's Thesis

Supervisors

Commissioned by

March 2012

Keywords

Reader research of the parish gazette Risteys

53 pages + 5 pages of appendices

Hannele Lappalainen, Senior Lecturer

Sinikka Pekkalin, Senior Lecturer

Kouvolan seurakuntayhtymä

parish, reader research, survey, mass communications

This subject of the thesis is a reader research of the Kouvola parish gazette called Risteys. The subject was given from the Kouvola parish concern. The research was to find out how people have taken the gazette and is there something that should improve.

The main goal for the research was to improve the parish gazette. Not necessarily to find straight answers but to find some ideas how to make the gazette better. Also it was good to know what aged people read this news-paper. That is how the right target group will be reached and that everyone could find something from the articles.

In this study the method was to use inquiries. The forms were in the Internet and also as a paper form. The paper forms were in the parish centres and in the Kymenlaakso University of Applied Sciences. This inquiry was open three weeks in the Internet and people could take a bit longer answer to the paper version.

The main conclusion of the research work is how the Risteys could be even better. This study has shown some methods how these improvements can be done. The answers can tell how to freshen Risteys and if there is something that should be discarded.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	6
2	KOUVOLAN SEURAKUNTAYHTYMÄ	7
	2.1 Seurakunta	7
	2.2 Seurakunnan palvelut	8
3	YHTEISÖVIESTINTÄ	13
	3.1 Lehti	13
	3.2 Lehden historiaa	14
	3.3 Risteys	15
	3.4 Internet seurakuntalaisten käytössä	15
4	LUKIJATUTKIMUS KOUVOLAN SEURAKUNTAYHTYMÄN VIESTINTÄPALVELUILLE JA ROVASTIKUNNALLISELLE VIESTINNÄLLE	16
	4.1 Tutkimusongelma ja asetelma	16
	4.2 Tutkimusmenetelmät	16
	4.3 Kohdejoukko	18
	4.4 Aineiston kerääminen	19
	4.5 Kysely	20
	4.5.1 Surveyaineisto	20
	4.5.2 Kyselylomakkeen perusteet	21
	4.6 Tietojen käsittely	23
	4.7 Vastauskato	24
	4.8 Määrällinen ja laadullinen aineisto	25
5	TULOKSET	26
	5.1 Taustamuuttujat	26
	5.2 Lukutottumukset	28
	5.3 Lehden yleiskatsaus	33
	5.4 Seurakuntien verkkosivut	44

5.5 Avoimet vastaukset	45
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	47
6.1 Tutkimuksen arviointi	47
6.2 Tutkimusongelman ratkaisut ja kehittämisehdotukset	48
7 YHTEENVETO	50
Liiteluettelo	
Liite 1. Kyselylomake ja saatekirje	
Liite 2. Avoimet vastaukset	

1 JOHDANTO

Kouvolan seurakuntayhtymän viestintäosastolla on ollut jo pidemmän aikaa ajatuksena tehdä Kouvolan rovastikunnan omasta Risteys-lehdestä lukijatutkimus. Toimeksianto annettiin minulle, sillä tein myös syventävän harjoitteluni Kouvolan seurakunnalle. Tuntui luontevalta ottaa tehtävä omakseni. Lehti on ilmestynyt ensimmäisen kerran 3. helmikuuta 2010. Vuonna 2011 lehti ilmestyy kuusi kertaa. Risteys on ilmaisjakelulehti, joka ilmestyy koko Kouvolan rovastikunnan alueella. Alue kattaa Kouvolan kaupungin lisäksi Anjalankosken, Elimäen, Jaalan, Kuusankosken ja Valkealan sekä Iitin kunnan niissä talouksissa, joissa ei ole mainos- ja ilmaisjakelukieltä. Kouvolan kaupunkien yhdistymisen myötä myös osa seurakunnista yhdistyi seurakuntayhtymäksi. Tutkimuksen tavoitteena on kartoittaa lukijaprofiilit kaikilta näiltä alueilta ja selvittää, kuinka uudistettu lehti on otettu vastaan kotitalouksissa ja onko siinä jotakin parannettavaa ja kehitettävää.

Tarkoitus on selvittää, miten seurakuntalehti toimii tiedon lähteenä sekä arvioida toimituksellista sisältöä ja aihepiirien merkitystä. Myös tavanomaisemmat asiat, kuten ulkoasun arviointi, kirjavinkit ja mainosten asema on otettu huomioon tutkimuksessa. Risteys ilmestyy painetun lehden ohessa Kouvolan seurakuntayhtymän verkkosivuilla, joten lukijatutkimus sivuaa jonkin verran yleisesti seurakunnan verkkosivuilla käymistä.

Kyselylomake laitettiin ensisijaisesti Kouvolan seurakuntayhtymän verkkosivuille 30.8.2011, jossa vastausaikaa on 23.9.2011 asti, jolloin kysely sulkeutui. Näin myös voidaan vastata kyselyihin, vaikka lehti ei ilmestyisikään kotiin asti, eikä vastausmahdollisuus rajoitu vain nille, joille lehti kannetaan kotiin. Lomaketta voi täyttää myös seurakuntatoimistoissa sekä kolmessa muussa tapahtumassa. Tapahtumat ovat 22.9.2011 Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa järjestettävässä seurakunnan Nuorten Aikuisten -esittelytapahtuma, Sunnuntai Special -illassa Kouvolan seurakuntakeskuksessa ja Valkealassa partiotapahtumassa. Jotta vastausprosentti olisi korkeampi jo Internet-kyselyssä, tavoittelemme arvonnalla ihmisiä vastaamaan. Arvonta suoritetaan kaikkien vastanneiden kesken ja palkintoina on 150 euron arvoinen lahjakortti Imatran kylpylään sekä kirjapalkintoja. Yhteensä vastauksia saatiin 107 kappaletta, joista vajaa puolet tuli paperisena ja loput sähköisesti.

2 KOUVOLAN SEURAKUNTAYHTYMÄ

2.1 Seurakunta

Kouvolan rovastikunta on osa Mikkelin hiippakuntaa. Mikkelin hiippakuntaan kuuluvat myös Mikkelin tuomiorovastikunta, Savonlinnan rovastikunta, Kiteen rovastikunta, Imatran rovastikunta, Lappeenrannan rovastikunta, Kotkan rovastikunta sekä Heinolan rovastikunta.

Lääninrovastin viran ollessa avoinna tuomiokapituli määrää jonkun rovastikunnan kirkkoherroista hoitamaan virkaa. Hän toimii rovastikunnan kirkollisessa hallinnossa piispan ja tuomiokapitulin apuna, ja hänet valitaan kerrallaan kuudeksi vuodeksi. Lääninrovastin työnä rovastikunnassa on edistää kirkon tehtävän toteutumista ja valvoa, että siihen kuuluvia asioita hoidetaan asianmukaisesti. Tämä tarkoittaa, että toimet hoidetaan seurakunnissa uskollisesti sekä kirkon tunnustuksen, kirkkolain, kirkkojärjestyksen että kirkon vaalijärjestyksen sekä niihin perustuvien ohjeiden ja määräysten mukaan. Lääninrovasti asettaa myös rovastikunnallisia yhteistyöelimiä ja edistää seurakuntien yhteistyötä sekä johtaa rovastikunnallista toimintaa. Tehtäviin kuuluu lisäksi huolehtia muista tehtävistä, jotka hänelle on säädetty tai jotka piispa tai tuomiokapituli on antanut. Tarvittaessa lääninrovasti kutsuu rovastikunnan papit ja lehtorit kokoukseen, jossa hän itse toimii puheenjohtajana. Näissä kokouksissa käsitellään teologisia kysymyksiä ja seurakuntien toimintaa koskevia asioita. (Halttunen, Pihlaja & Voipio 2008, 190, 4266427.)

Nykyisen Kouvolan alueen evankelisluterilaiset seurakunnat yhdistyivät vuonna 2009. Tuolloin Anjalankosken, Elimäen, Jaalan, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakunnat muodostivat seurakuntayhtymän. Se tarkoittaa sitä, että seurakunnat jäivät omiksi seurakunnikseen, mutta yhteisen hallinnon piiriin. Iitti jäi kuitenkin edelleen omaksi seurakunnaksi. Tämä johtui siitä, kun Iitin kunta ei yhdistynyt Kouvolaan, niin ei myös seurakuntakaan. Rovastikunnassa Iitti on edelleen mukana, kuten on aiemminkin ollut. Yhtymän palveluihin kuuluvat hallintopalvelut, hautaus- ja puistopalvelut, henkilöstöpalvelut, kehitysvammaistyö, keittiö, leiri- ja kurssikeskuspalvelut, keskusrekisteri, kiinteistöpalvelut, perheneuvonta, palveleva puhelin, talouspalvelut, tietohallintapalvelut, sairaalasielunhoito ja viestintäpalvelut.

Kouvolan seurakuntayhtymässä on yhteensä noin 280 työntekijää. Näistä on paikallis-seurakuntien palveluksessa noin puolet ja puolet on yhtymän palveluksessa. Vuonna 2009 kausityöntekijöitä oli noin 130. Yhtymässä on edustettuna monia ammattiryhmiä, kuten papit, kirkkomuusikot, diakoniatyö, lähetystyö, nuorisotyö, lapsityö, sairaalasielunhoito, perheneuvonta ja kehitysvammaistyö, viestintä, tietohallinto, hautausmaatyö sekä kiinteistö- ja kirkonpalvelutyö. Myös perinteisiä hallinto- ja toimistotyön edustajia on yhtymän palveluksessa. (Kouvolan seurakunnat 2011)

2.2 Seurakunnan palvelut

Hallintopalvelut

Hallintopalvelujen vastuualueina ovat yhtymän yleishallinto, hallintoyhteistyö seurakuntaneuvostojen kanssa ja yleiset toimistotukipalvelut. Myös yhteisen kirkkoneuvoston ja yhteisen kirkkovaltuuston kokousten valmistelu ja niiden päätösten toimeenpanosta huolehtiminen kuuluvat hallintopalveluiden piiriin. Lisäksi se osallistuu yhtymän osakkuusyhtiöiden ja -yhteisöjen hallintoon. (Kouvolan seurakunnat 2011)

Hautaus- ja puistopalvelut

Hautaus- ja puistopalveluiden päätehtävinä on ylläpitää yhtymän hautausmaita ja huolehtia hautaukseen liittyvistä järjestelyistä hautausmailla ja siunauskappeleissa. Palvelut vastaavat myös hautausmaiden ja hautausmaakiinteistöjen ulkoalueiden kunnossapidosta. Haudanhoidossa on mukana hautainhoitorahasto, jolta hautaus- ja puistopalvelut ostavat hautojen hoitoihin liittyvät palvelut. Hoitoihin kuuluu esimerkiksi haudan pinnan hoitoa, kukkahoidot sekä kastelut omaisten istuttamille kukille. (Kouvolan seurakunnat 2011)

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalveluiden vastuualueisiin kuuluvat henkilöstöhallinto ja -suunnittelu, palkkalaskenta sekä virka- ja työehtosopimusasiat. Myös henkilöstön työkyky- ja virkistystoiminta ovat henkilöstöpalveluiden tehtäviä. Sieltä henkilöstö saa tiedot työsuojelusta ja työterveyshuollosta. (Kouvolan seurakunnat 2011)

Kehitysvammaistyö

Perustana kehitysvammaistyölle on kristillinen käsitys, jonka mukaan ihminen on luotu Jumalan kuvaksi. Tavoitteena on tasavertaisuus, joka ottaa huomioon erilaisuuden. Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson seurakunnissa sekä Kuusankosken kuntoutuskeskuksessa ja palvelukodeissa autetaan jokaista seurakuntayhteyteen, jossa huomioidaan omat tarpeet ja lahjat. Kehitysvammaistyön toimintamuotoja on useita erilaisia, joissa erityistarpeet otetaan huomioon. Esimerkiksi kehitysvammaisille on erityisrippikoulut yhteistyössä neljän rovastikunnan seurakuntien ja Kuusankosken kuntoutuskeskuksen kanssa. Kehitysvammaisille tarjotaan omia jumalanpalveluksia ja hartaustilaisuuksia erityiskouluissa, asumis- ja palvelukodeissa, toimintakeskuksissa ja muissa työyhteisöissä järjestämissä kehitysvammaisten tilaisuuksissa, leireillä ja virkistystapahtumissa. Seurakunnat tarjoavat lisäksi sielunhoidollisia keskusteluja kehitysvammaisten ja heidän omaistensa sekä alan työntekijöiden kanssa. Kirkolliset toimitukset kuuluvat tärkeänä osana kehitysvammaistyöhön. (Kouvola seurakunnat 2011)

Keittiö-, leiri- ja kurssipalvelut

Seurakuntien eri toimipisteissä tapahtuvien työmuotojen tilaamina tarjoiluja seurakuntalaisille suunnittelee ja toteuttaa keittiöpalvelut. Tavoitteena on toteuttaa niitä mahdollisimman viihtyisästi, toimivasti ja monipuolisesti. Kouvola seurakuntayhtymällä on Kouvola kaupungin alueella omistamia leiri- ja kurssikeskuksia ja kesäkoteja. Osaa tiloista voidaan vuokrata myös muille käyttäjille mahdollisuuksien mukaan. Tilat löytyvät seminaarien ja kokousten, leirien ja perhejuhlien järjestämiseen. (Kouvola seurakunnat 2011)

Keskusrekisteri

Seurakuntayhtymän keskusrekisteristä saa tiedot väestökirjanpitoon liittyvistä tiedoista. Suvun merkinnät elämästä menneiltä vuosisadoilta nykypäivään asti löytyvät keskusrekisteristä, josta haetaan yleisimmin virkatodistuksia ja sukuselvityksiä. Seurakunnat pitävät yhteyttä yllä jäseniinsä jäsenrekisterinsä avulla. Näin he voivat varmistaa, että seurakuntalaisten elämässä tapahtuviin käännekohtiin ja niihin liittyvät seurakuntapalvelut ovat jäsenten tiedossa, järjestettynä ja heidän saatavillaan. Keskusrekisteri hoitaa sille laissa erikseen määrätty viranomaistehtävät, joissa lähtökohtana ovat kristilliset arvot ja seurakuntien toiminnan tukeminen. (Kouvola seurakunnat 2011)

Kiinteistöpalvelut

Evangeliumin eteenpäin vieminen tarvitsee asianmukaiset puitteet, joista kiinteistöpalvelut hoitavat oman osansa. Kiinteistöpalveluiden tehtävänä on siis ylläpitää seurakuntayhtymän kirkkoja ja muita kiinteistöjä sekä hoitaa kunnossapidot. He kehittävät kiinteistö- ja maaomaisuuttaan sekä valmistelevat uudisrakentamista ja korjaushankkeita ja toteuttavat niitä. Vastuuseen kuuluu lisäksi rakennuskannan kunnossapito, huolto ja korjaukset sekä suntio-, vahtimestari- ja siivouspalvelujen tuottaminen. (Kouvolan seurakunnat 2011)

Perheneuvonta ja palveleva puhelin

Seurakuntayhtymä haluaa olla mukana jokaisen arjessa ja auttaa aina kun mahdollista. Perheneuvonnassa voi kertoa luottamuksellisesti omista asioistaan, sillä työntekijöitä sitoo ehdoton vaitiolovelvollisuus. He voivat perheneuvonnassa auttaa, kun asiakas kaipaa tukea ja apua perhe-, parisuhde tai henkilökohtaisissa asioissa. Sekä arkisissa asioissa ja ongelmassa että hengellisen elämän kysymyksissä perheneuvonta pyrkii auttamaan niin pitkälle kuin voi.

Mikäli henkilö ei halua kasvotusten jutella seurakunnan työntekijän kanssa, hän voi soittaa nimettömänäkin palvelevaan puhelimeen. Palvelevan puhelimen tarkoitus on tarjota keskusteluapua tarvitseville ihmisille suora yhteys seurakunnan vapaaehtoiseen työntekijään. Päivystyksessä vastaavaa henkilöä sitoo myös vaitiolovelvollisuus, ja hän on valmis kuuntelemaan ja käymään auttavaa keskustelua. (Kouvolan seurakunnat 2011)

Talouspalvelut

Seurakuntayhtymän talouden suunnittelu ja seuranta ovat talouspalveluiden keskipisteenä. Talouspalvelut huolehtivat seurakuntayhtymän laskutuksesta, johon kuuluu myös ostolaskujen hoitaminen. Vastuualueina ovat kaikki seurakuntayhtymän talouteen liittyvät seikat, kuten rahanhuolto, kolehdit, kirjanpito, tilinpäätökset ja hankinnat. Vakuutukset ja varainhoito ovat niin ikään talouspalveluiden hallinnassa.

Seuraavassa taulukossa on joitakin taloustietoon liittyviä tunnuslukuja:

Taulukko 1. Kouvolan seurakuntayhtymän tunnuslukuja (Kouvolan seurakunnat 2011)

<div>Tuotot 2010</div> <div>Verotuotot 83,6 %</div> <div>Toimintatuotot 12,9 %</div> <div>Rahoitustuotot 1,8 %</div> <div>Käyttöomaisuuden myynti 0,9 %</div> <div>Toiminta-avustukset 0,8 %</div>	<div>Kulut 2010</div> <div>Henkilöstökulut 62,5 %</div> <div>Palveluiden ostot 15,9 %</div> <div>Tavaraostot 9,7 %</div> <div>Annetut avustukset 4,0 %</div> <div>Keskusrahastomaksut 4,5 %</div> <div>Verotuskulut 1,8 %</div> <div>Vuokrakulut 1,3 %</div> <div>Muut kulut 0,3 %</div>
<div>Kirkollisvero</div> <div>*1,5 %</div> <div>*keskimäärin 221 p</div> <div>/jäsen / vuosi 2010</div>	<div>Väkiluku</div> <div>*72 428</div> <div>*82 % Kouvolan väkiluvusta</div> <div>*Liittyneet 189</div> <div>*Eronneet 1 323</div>

Tietohallintopalvelut

Tietohallintoasioissa Kouvolan seurakuntayhtymän ja Kouvolan IT-alueen paikallisseurakuntien työaloja palvelee Kouvolan IT-aluekeskuksen tietohallinto. Palvelusta saa apua mikrotukeen liittyvissä ongelmissa sekä sovellusneuvontaa. Tietohallinnossa palvelee IT-aluekeskus Helpdesk, tietohallintopäällikkö, sovellusneuvoja, mikrotukihenkilöitä, järjestelmäasiantuntijoita ja tietohallintosuunnittelija. (Kouvolan seurakunnat 2011)

Sairaalasielunhoito

Kriisitilanteissa, joissa henkilöä on kohdannut sairaus, onnettomuudet, menetykset, suru tai kuolema, sairaalapapin tehtävänä on olla sekä potilaan että omaisten tukena. Kuten perheneuvoja ja palvelevan puhelimen työntekijää, myös sairaalapapin kanssa käydyt keskustelut ovat luottamuksellisia. Sairaalapapin työn eettisenä perustana on kristillinen ihmiskuva, mutta myös potilaan oman vakaumuksen kunnioittaminen. Kymenlaakson alueella sairaalapastori työskentelee Kuusankosken aluesairaalassa ja Kymenlaakson psykiatrisessa sairaalassa. Työmaahan kuuluu lisäksi Kuusankosken, Anjalankosken, Kouvolan ja Valkealan terveyskeskukset. Sopimuksesta riippuen, sairaalapastori voi työskennellä myös avoterveydenhuollossa. (Kouvolan seurakunnat 2011)

Viestintäpalvelut

Kouvolan seurakuntayhtymän viestintäpalvelujen tehtävänä on antaa monipuolista ja oikeaa tietoa avoimesti seurakunnan ja kirkon sanomasta, toiminnasta ja päätöksistä. Tarkoitus on palvella tasapuolisesti Kouvolan asukkaita ja tiedotusvälineitä, kuten myös seurakuntien työaloja ja hallintoelimiä. Pääkanavat ulkoiseen viestintään ovat yhtymän verkkosivut, lehdistö sekä Kouvolan seurakuntien ja Iitin seurakunnan yhteinen lehti Risteys, jonka lukijatutkimus on tämän opinnäytetyön aiheena.

Viestintäpalveluilla on oma vastuuryhmä, joka ohjaa, tukee ja kehittää viestintää yhdessä työmuodon viranhaltijoiden kanssa. Vastuuryhmän muihin tehtäviin kuuluvat viestintäpalveluiden toiminnan yleisten suuntaviivojen suunnittelu, työalaa koskevien esitysten tekeminen yhteiselle kirkkoneuvostolle ja työhön liittyvien lausuntojen antaminen pyydettyäessä. Ryhmä valmistelee seuraavaa vuotta varten yhteiselle kirkkoneuvostolle toimintasuunnitelman ja talousarvioesityksen, lähivuosien toiminta- ja taloussuunnitelman sekä tekee edellisen vuoden toimintakertomuksen. Edelleen ryhmä antaa lausuntoja työalan viranhaltijoiden ja työntekijöiden valinnasta yhteiselle kirkkoneuvostolle ja suorittaa muitakin yhteisen kirkkoneuvoston sille antamia tehtäviä. (Kouvolan seurakunnat 2011)

3 YHTEISÖViestintä

Viestintä on sanana hyvin moniulotteinen. Nimitystä yhteisöviestintä käytetään, kun kyse on organisaation tai yhteisön viestinnästä. Seurakuntalehti Risteys on osa yhteisöviestintää. Yhteisöviestinnän periaate on, että yhteisöt julkaisevat lehtiä ja muuta kirjallisuutta henkilöstölleen, asiakkailleen, osakkailleen ja yhteistyökumppaneilleen (Ikävalko 1995, 170). On tärkeää, että organisaatio tekee tietoiseksi itsestään sidosryhmille. Oikein tehtynä viestintä vaikuttaa organisaation maineeseen hyvin, koska sillä rakennetaan yhteisökuvaa ja varmistetaan tiedonvälitys vuorovaikutteisesti. Siihen edellytetään kolmea asiaa. Ensimmäiseksi yrityksellä on oltava hyvä viesti ja sen tarina on uskottava. Toiseksi organisaation teot kestävät tarkastelua ja näyttäytyvät ulkopuolisille ja ympäristölle hyvänä. Kolmantena suhteet ja verkostot ovat hyvät, jolloin dialogit ovat mahdollisimman aitoja. Prosessi on onnistunut, kun ihmisillä on oikea mielikuva yhteisöstä ja tiedonkulku on vuorovaikutteista ja vilkasta. (Juholin 2008, 282; Siukosaari 2002, 11, 12.)

Yhteisöt käyttävät yhä enemmän audiovisuaalisia laitteita, mutta niiden rinnalle tarvitaan myös painettuja julkaisuja. On muistettava, että nämä eivät kumoa toisiaan, vaan paremminkin täydentävät toisiaan. Hyvä yhteisölehti on ajan tasalla ja sen on seurattava, mitä vaihetta yhteisö elää. Aihealueiden kiinnostavuus perustuu paljon nykyhetkeen, ja aiheiden tulisi olla jollain tavalla ajankohtaisia. (Ikävalko 1995, 3, 180.)

3.1 Lehti

Osmo A. Wiio kertoo lehdistön määritelmän kirjassaan Johdatus viestintään: öLehdistöllä tarkoitetaan sellaista joukkoviestinnän muotoa, jossa sanoma välitetään vastaanottajalle säännöllisin väliajoin ilmestyvän, mekaanisesti monistetun, kirjoitusta ja mahdollisesti kuvia sisältävän julkaisun muodossa.ö Suomen lainsäädännön viestintälain 1. luvun 2. pykälän mukaan, aikakautisella julkaisulla eli lehdellä tarkoitetaan julkaisua, jota julkaistaan säännöllisesti vähintään neljä kertaa vuodessa. Näiden määritelmien mukaan Risteys luokitellaan lehdeksi.

Lehdistö jaetaan kahteen päätyyppiin, jotka ovat sanoma- ja aikakauslehdet. Näiden erottaminen ei ole aina helppoa, mutta joitakin peruskriteerejä on. Sanomalehden tai päivälehdessä edellytetään ilmestyvän vähintään kolme kertaa viikossa, kun taas aikakauslehti ilmestyy harvemmin. Sanomalehdelle on lisäksi neljä muuta edellytystä:

ajankohtaisuus, säännöllinen ilmestyminen, monipuolinen sisältö sekä tekninen monistaminen. Mikäli lehdistö ei täytä jotakin näistä ominaisuuksista, se luetaan aikauslehdistöksi.

Risteys on lehti, joka on näiden tyyppien välissä. Siksi onkin vaikeaa määritellä tarkalleen, kumpaan ryhmään se kuuluu. Toisaalta Risteys on paikallislehti, ja paikallislehdet, jotka ilmestyvät enintään 2-4 kertaa viikossa, ovat sanomalehtityyppisiä julkaisuja. (Wiio 1994, 181.)

3.2 Lehden historiaa

Lehdistöllä on pitkät juuret maailman historiassa. Alkuna voidaan pitää uutiskirjeitä, joita läheteltiin tärkeistä politiikan ja kaupan keskuksista vähäisemmille paikkakunnille. Tämän tyyppisiä uutiskirjeitä lähetettiin jo kauan ennen varsinaisen kirjapainon keksimistä. ÖJo muinaiset roomalaiset on tuttu aloitus monelle, mutta tässä tapauksessa aiheellinen käsite. Tietävästi ensimmäisen sanomalehden kunnian saanut uutiskirje oli Acta Diurna eli Päivän Uutiset. Se ilmestyi Caesarin aikoina Roomassa, jota orjat monistivat eräänlaisessa kirjoitustehtaassa sanelusta. Myös muussa maailmassa ilmestyi vastaavia uutiskirjeitä, esimerkiksi Kiinassa 1600-luvulle asti. Niihin aikoihin tulivat painetut lehdet uutiskirjeiden tilalle ikään kuin luonnollisena jatkona. Nykyaikaisessa mielessä pidettäviä sanomalehtiä alkoi ilmestyä ensin Strassburgissa vuonna 1609 (Relation), Lontoossa vuonna 1622 (Weekly News) ja Tukholmassa vuonna 1645 (Ordinari Post Tijdender). Ensimmäinen päivälehti julkaistiin Englannissa kuitenkin vasta vuonna 1702 nimellä Daily Courant.

Yksittäisiä lehtiä syntyi, mutta levikit olivat melko vaatimattomia. Osaksi se johtui vielä heikosta tekniikasta, mutta yleisin syy oli viranomaisten harjoittamassa sensuurissa ja rajoituksissa. 1600-1800-lukujen välissä lehtien julkaiseminen oli luvanvaraista ja kirjoitukset, jotka eivät miellyttäneet valtiovaltaa, johtivat lakkautuksiin. Myös suomalaisia on saatu historiankirjoihin merkityksi, sillä Antti Chydenius oli yksi sananvapauden taistelijoista Euroopassa. On arvioitu, että hän sai aikaan ehkä maailman vapaamielisimmän painovapaasetuksen vuonna 1766. (Wiio 1994, 182-183.)

3.3 Risteys

Rovastikunnan seurakuntien yhteistä lehteä tehtiin vuosina 2008-2009 mainostoimisto Selektin kanssa. Lehden nimi oli Seurakunta. Risteys-lehteä alettiin julkaista vuoden 2010 alussa Kotimaa-Yhtiöiden kustantamana. Lehden nimi löytyi nimikilpailun tuloksena, joka oli suunnattu lukijoille. Ulkoasun ja taittopohjan suunnitteli Kotimaa-Yhtiöiden graafikko. Risteyksen päätoimittajaksi valittiin yhtymän viestintäpäällikkö ja toimitussihteeriksi yhtymän tiedottaja. Lehti ilmestyy kuusi kertaa vuodessa 16-20-sivuisena. Lehden kohdejoukkona ovat Kouvolan ja Iitin kuntien asukkaat.

Lehti jaetaan kaikkiin kotitalouksiin lukuun ottamatta ilmaisjakelun kieltäviä talouksia, muutoin se tavoittaa alueen kaikki taloudet: sekä seurakuntalaiset että kirkkoon kuulumattomat. Lehden tietojen mukaan levikki on noin 48 000 kappaletta, mutta talousarviossa on maininta 50 000 kertajulkaisumäärästä.

Risteyksen tarkoituksena on tuoda iloa ja apua alueen ihmisten arkeen ja juhlaan. Sen tavoitteena on välittää ihmisläheisesti ja aidosti ilosanomaa. Lehti viestii alueen asukkaalle seurakuntien toiminnasta ja sitouttaa ihmisiä seurakuntaan sekä aktivoi mukaan toimintaan. Tavoitteina on myös rakentaa positiivista imagoa seurakunnista ja kehittää kustannustehokas kanava yhteisesti toteutettavalla lehdellä. (Hiltunen 2011)

3.4 Internet seurakuntalaisten käytössä

Seurakuntalehti Risteys ilmestyy myös näköislehtenä Kouvolan seurakuntayhtymän verkkosivuilla. Verkkosivuilta pääsee lisäksi seurakuntien omille sivuille, eli Anjalan, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan sivuille. Kuusankosken sivuilta on pääsy Jaalan kappeliseurakunnan sivuille. Lukijatutkimuksessa halusin selvittää myös sitä, kuinka usein ja millaisia asioita lukijat / asiakkaat seurakunnan Internet-sivuilta etsivät. Kyselyssä kysyttiin, etsitäänkö Internet-sivuilta tietoa tapahtumista, palveluista, ajankohtaisista asioista, yhteystietoja vai jotain muuta. Tällä hetkellä verkkosivuilta voi tilata esimerkiksi virkatodistuksia, lähettää rukouspyyntöjä ja ilmoittautua rippileireille.

4 LUKIJATUTKIMUS KOUVOLAN SEURAKUNTAYHTYMÄN VIESTINTÄPALVELUILLE JA ROVASTIKUNNALLISELLE VIESTINNÄLLE

4.1 Tutkimusongelma ja asetelma

Kouvolan evankelisluterilaiset seurakunnat / Rovastikunnallinen tiedotus halusi teettää lukijatutkimuksen Kouvolan rovastikunnan Risteys-lehdestä. Kyselyllä pyrimme kartoittamaan, kuinka uudistettu Risteys-lehti on otettu vastaan, mitä mieltä lukijat ovat siitä ja millaisia kehitysehdotuksia lukijoilla on. Kouvolan seurakuntayhtymän verkkosivuilla on jo ollut mahdollista laittaa palautetta sekä ehdotuksia tuleviin lehtiin, mutta viestintäosasto on jo pidemmän aikaa toivonut perusteellisempaa lukijatutkimusta. Kyselyssä selvitetään niin sisällöllistä puolta kuin ulkonaisiakin tekijöitä. Sisällöstä selvitetään muun muassa, millaisia artikkeleita ihmiset mielellään lukevat, pitävätkö he lehden ulkoasua hyvänä, ovatko aihepiirit kiinnostavia ja onko niitä tarpeeksi. Ulkoisista seikoista selvitetään esimerkiksi, kuinka monelle seurakuntalehti tulee kotiin, kuinka monta edellisistä numeroista on lukenut ja kuinka moni lukee Risteystä samassa taloudessa.

4.2 Tutkimusmenetelmät

Toisinaan voi olla vaikea keskittyä vain yhteen menetelmään, ja karkea jaottelu toimiinkin yleensä vain, kun halutaan hahmottaa yleislinjoja. Tosiasiassa esimerkiksi kvantitatiivinen menetelmä ja kvalitatiivinen menetelmä voivat jopa täydentää toisiaan. Kvalitatiivista voidaan käyttää kvantitatiivisen tutkimuksen esikokeena, jonka tarkoitus on varmistaa, että aiotut mitattavat seikat ovat tarkoituksenmukaisia. Niitä kyetään käyttämään myös rinnakkain tai kvantitatiivinen vaihe voi edeltää kvalitatiivista vaihetta. Viimeisessä kohdassa esimerkiksi laaja survey-tutkimus saattaa luoda perusteet sille, miten muodostaa vertailevia ryhmiä kvalitatiivisia haastatteluja varten. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2001, 1246126.)

Kvantitatiivinen aineisto hankitaan sellaisella menetelmällä, että sitä voidaan käsitellä numeroina, ellei se ole jo valmiiksi tilastoitua. Jos halutaan päästä kiinni selitysmalleihin ja ryhmien välisten erojen tarkasteluun, tutkimuksessa edellytetään myös mahdollisuutta taustamuuttujien mukaisiin ryhmittelyihin. Saadut havainnot luokitellaan, jotta saadaan järkevä kokonaiskuva ja suhteuttaa tilastolliset merkitsevyydet perusjoukkoon nähden. (Anttila 2005, 175.)

Keskeisiä asioita kvantitatiivisessa tutkimuksessa ovat johtopäätökset ja teoriat aiemmista tutkimuksista, käsitteiden määrittely, suunnitelmat numeeriseen mittaukseen, aineiston saattaminen tilastolliseen muotoon sekä tilastolliset analyysit. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2001, 129)

Lähtökohta laadullisessa tutkimuksessa on kuvata todellista elämää. Todellisuutta ei kuitenkaan voi pilkkoa pienempiin osiin, vaan tapahtumat muovaavat toisiaan samanaikaisesti. Täysin kvalitatiivinen tutkimus nojaa siihen, että kohdetta pyritään tutkimaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Kvalitatiivisen tutkimuksen tyypillisissä piirteissä esiintyy usein ajatus, että tutkija luottaa omiin havaintoihinsa ja keskusteluihin enemmän, kuin mitä mittausvälineillä saataisiin aikaan. Tosin apuna täydentävän tiedon hankinnassa monet tutkijat käyttävät lisäksi lomakkeita ja testejä. Erona täysin kvantitatiiviseen kyselyyn voidaan pitää sitä, että kohdejoukko valitaan tarkoituksenmukaisesti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2001, 152, 155)

Yhteenvetona kvantitatiivisen ja kvalitatiivisen erottelu nähdään esimerkiksi Brymanin tavalla:

Taulukko 3. Kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen erottelu (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2001, 124, 126)

Näkökulma tutkimukseen	Kvantitatiivinen	Kvalitatiivinen
Tutkijan ja tutkittavan suhde	etäinen	läheinen
Tutkimusstrategia	rakenteellinen	ei-rakenteellinen
Aineiston luonne	kova, luotettava	rikas, syvä
Teorian ja tutkimuksen suhde	teoriaa varmistava	teoriaa luova

Kouvolan rovastikunnan Risteys-lehden lukijatutkimuksessa käytettiin kvantitatiivista kyselytutkimusta ja puolistrukturoitua kyselylomaketta. Kvantitatiivinen menetelmä toimii kyselyssä hyvin, kun tutkimusongelma on numeerisesti suuri ja jossa vastataan kysymyksiin määrällisesti. Kvantitatiivinen menetelmä toimii myös sen osalta, että kyselylomakkeessa on valmiit vastausvaihtoehdot. Puolistrukturoitu kyselylomake pohjautuu siihen, että kyselyssä on muutama avoin kohta.

4.3 Kohdejoukko

Perusjoukkona pidettiin Kymenlaakson aluetta ja koska koko perusjoukon tutkiminen veisi suhteettoman paljon aikaa ja varoja, käytössä oli otantatutkimus. Tämä auttaa myös siinä, että tulokset haluttiin saada mahdollisimman nopeasti käsiteltäviksi. Tulosten luotettavuuteen vaikuttaa se, että otannan kuuluu olla eräänlainen edustava pienoiskuva perusjoukosta. Edustavuus tässä tarkoittaa sitä, että valitussa otoksessa on samoja ominaisuuksia samassa suhteessa kuin perusjoukossa. Näitä ominaisuuksia voivat olla esimerkiksi ikä, sukupuolijakauma tai asumistiheys, jotka ovatkin hyvin yleisiä ominaisuuksia. Kun nämä onnistutaan saamaan aikaan, voidaan varmistaa, että päästään otoksen pohjalta mahdollisimman lähelle perusjoukon arvoja. Näin voidaan otoksen tulokset yleistää koskemaan perusjoukkoa.

Tutkimuksessa on tärkeää valita oikea otantamenetelmä. Se takaa edustavan otoksen ja sitä kautta luotettavan tuloksen. Oikein valittu otanta rakentaa perustan luotettavuudelle. Edustavaa otosta koskevia vaatimuksia ovat ainakin nämä: otosyksiköt valitaan arpoen, jokaisen valitun on kuuluttava tutkittavaan perusjoukkoon ja jokaisella on mahdollisuus päästä otokseen. Objektiivinen näkemys tuo varmemman pohjan tutkimukselle. (Puhakka 2005, 4-5.)

On tärkeää noudattaa jotakin hyväksyttyä menetelmää, joka perustuu satunnaisuuteen. Otantamenetelmän avulla poimitaan perusjoukosta satunnaisotos. Yleisimmät näistä ovat yksinkertainen satunnaisotanta, ositettu otanta ja ryväsotanta. Lukijatutkimuksessani en voinut käyttää kahta viimeistä, joten yksinkertainen satunnaisotanta oli paras vaihtoehto. Ositetussa otannassa tarkoituksena on jakaa perusjoukko tietyn mukaisiin ositteisiin, jossa eri ositteiden mielipiteet voivat vaihdella. Tämän käyttö edellyttää, että voidaan etukäteen tietää, kuinka perusjoukko ositetaan. Ryväsotanta olisi voinut toimia joiltain osin, jakaa lomake esimerkiksi vain Kouvolan kaupungin talouksiin. Vaarana ryväsotannassa on se, että ryppäisiin kuuluvat henkilöt muistuttavat toisiaan, eikä näin saada todellista edustavaa otosta. (Tilastokeskus 2011.)

Tutkimuksessani tällaista tilannetta ei tullut, koska en voinut itse vaikuttaa valitun henkilön ominaisuuksiin tai millaisissa talouksissa kyselyyn vastattiin, koska lehti jaetaan kaikkiin ilmaisjakelua kieltämättömiin talouksiin. Internet-kyselyn vahvana puolelana näimme tiedottajan kanssa, että jokaisella, joka kävi Kouvolan seurakunnan verkkosivuilla, oli mahdollisuus tulla valituksi, paikkakunnasta riippumatta. Lisävas-

tauksia haimme seurakuntatoimistoissa ja tapahtumissa jaettavilla lomakkeilla, sillä nämä tukevat niitä talouksia, joilla ei ole Internetiä käytössään.

4.4 Aineiston kerääminen

Arvonnalla halusimme lisää liikettä vastausprosenttiin, yhteensä vastauksia tuli 107 kappaletta, joista 42 paperisena ja 65 Internetin kautta. Arvontaan osallistumisella on kuitenkin toinenkin puoli. Jotta vastaaja voi osallistua arvontaan, hänen on annettava henkilötietoja. Henkilötietojen antaminen koetaan monesti liian henkilökohtaiseksi, eikä vastaaminen ole enää niin mielekästä. Henkilötietoja annettava kohta kannattaa-kin sijoittaa loppuun, sillä monien mielestä lomake saattaa olla hyökkäävän henkilökohtainen, jos tietoja kysytään heti alussa. Edut sekä Internet-kyselyllä että kirjekyselyllä ovat, että kyselijä ei voi vaikuttaa vastauksiin ja kysymykset ovat kaikille täysin samat. Kirjallisissa kyselyissä toteuttajana voi olla yksi henkilö ja se on nopeampi tapa suorittaa, kuin käydä ovelta ovelle haastattelemassa. Koska kysely suoritettiin laajalla alueella maantieteellisesti, olisi haastattelu vienyt aikaa liian paljon, jotta olisi saatu todellinen kuva. Lisäksi vastaaja voi valita itselleen sopivimman ajankohdan vastaamiseen. (Lahtinen & Isoviita 1998, 67; Anttila 2005, 260.)

Opinnäytetyön lomake on ensisijaisesti Internet-kysely, eli lomake on sähköisessä muodossa Kouvolan seurakuntayhtymän Internet-sivuilla. Kyselylomakkeen tein Base Contentmanager lomake-editori -ohjelmalla. Vastausten tallentamisessa mietimme kahta eri vaihtoehtoa. Toinen mahdollisuus oli tallentaa sähköpostiin, mutta mahdollisten suurten vastausmäärien vuoksi päädyimme valmiiseen tietokantaan. Haastatteluun verrattuna Internet-kysely tuottaa todellisemman kuvan perusjoukosta, sillä siihen ei voi vaikuttaa, kuka vastaa miltäkin alueelta. Kyselyn purin SPSS-ohjelmalla.

Koska kysely oli Internetissä, sen ulkonäkö poikkesi paperisesta versiosta, vaikka kysymykset olivatkin identtisiä. Tämä poikkeama johtui siitä, että tietokoneohjelma ei voinut tehdä ulkonäöllisesti samanlaista versiota. Kysely laadittiin silti ensin paperiseen muotoon, josta oli helppo muokata tietokonepohjainen versio, ja jota kuitenkin tultaisiin käyttämään paperisenakin. Internetissä oleva kysely vaatii käyttäjältään uudenlaisia taitoja, mutta nykyisin hyvin monet käyttävät tietokonetta päivittäin, joten tässä tapauksessa on mahdollista saavuttaa kyselyn suurempi vastausprosentti perinteiseen kirjekyselyyn verrattuna. (Cohen, Manion & Morrison 2001, 336.)

Kuten johdannossa on mainittu, lomake laitetaan paperisena lehden väliin vain, jos tietyssä ajassa emme saa tarpeeksi vastauksia Internetin välityksellä luotettavaan tulokseen nähden. Asiaa hankaloittaa sekin, että mukaan joudutaan laittamaan myös vastauskuoret, joissa on postimaksu valmiiksi maksettu. Kirjekyselyn etuina ovat nopeus ja melko vaivaton aineiston saanti. Kuitenkin suurelle yleisölle lähetetystä kyselystä voidaan odottaa parhaimmillaan vain noin 30 vastausprosenttia. Usein myös käy niin, että tutkija joutuu uudelleen muistuttamaan vastaamatta jättäneitä. Tämä toistetaan yleensä kahteen kertaan, jolloin viimeisellä kerralla lähetetään uusi lomake. Hyvänä puolena nähdään, että vastausprosentti voi nousta jopa 70 %:iin. (Puhakka 2005, 25626; Hirsjärvi, Remes, Sajavaara, 2001, 182.)

Kirjekyselyn lähettämisessä perinteisesti on huomioitava ajankohta, jolloin kysely lähetetään. Jos kysely lähetetään kuossa osoitetulle henkilölle, sopivin ajankohta on viikonloppua edeltävät päivät. Näin vastaamiseen voi käyttää viikonloppuna parhaimpana katsomanaan ajankohtana, koska monet eivät ehdi paneutua kyselyihin viikolla.

Ongelmaksi käyttää sekä kirje-, Internet- että seurakuntatoimistokyselyä muodostuu se, että yksi henkilö voi vastata kolmeen kertaan, mikä vääristää tuloksia. Motiivi useampaan vastaukseen on tässä tapauksessa arvontaan osallistuminen ja palkinnon voittamisen suurempi todennäköisyys. Toisaalta arvontaan osallistujilta vaaditaan henkilötiedot, joten saman henkilön lähettämien vastausten karsiminen on helpompaa, vaikka aikaa vievää.

4.5 Kysely

Kyselylomake tehtiin yhdessä seurakunnan tiedottajan kanssa (Liite 1). Viestintäosastolla oli valmiiksi asioita, joita he halusivat tietää, joten lomakkeen laatiminen oli melko helppoa. Lomakkeesta ei haluttu tehdä liian pitkää, mutta ei myöskään liian suppeaa. Myös kysymysten muotoilu oikeanlaiseksi oli haastavaa.

4.5.1 Surveyaineisto

Survey- eli kyselytutkimus on tietävästi laajimmin levinnyt muoto, kun hankitaan tietoa suurista joukoista. Tiedot kuvaavat esimerkiksi käsityksiä, mielipiteitä ja asenteita. Usein näillä kysymyksillä kysytään jotakin pintatason mielipidettä, mutta jos saadaan aikaiseksi kattava aineisto, sitä voidaan käyttää edelleen yksityiskohtaisempiin ja tar-

kemppiin tutkimuksiin johtavana lähtökohtana. Kyselytutkimukseen kuuluu muutamia peruseriaatteita. Tekijöitä ovat systemaattisuus, edustavuus, objektiivisuus ja määrällisyys. Tarkoituksena on saada tietyin kriteerein valitulta joukolta koottua vastauksia samoihin kysymyksiin. Survey-tutkimuksessa käytetään tavallisimmin kyselylomaketta, joten kyselyyn liittyvien muuttujien sisältö ja määrä on mietittävä tarkoin. Henkilöiden on myös pystyttävä vastaamaan jokaiseen kysymykseen yksiselitteisesti, ilman epäröintiä. (Anttila 2005, 182-183, 260.)

4.5.2 Kyselylomakkeen perusteet

Kyseessä on siis jo aiemmin mainittu kvantitatiivinen tutkimus. Kyselylomake kuuluu usein tämänkaltaisiin tutkimuksiin. Lomakkeen tarkoitus on heijastaa teoriaa ja teorian käsitteitä. Kysymyksiä tehtäessä on muistettava, että niitä ei saa vain keksiä, vaan ne on kiinnitettävä selvästi teoriaan. Muutoin tutkimuksesta ei saada mitattua mitään tai korkeintaan vääriä asioita. Asiaa helpottaa, jos voi käyttää aikaisempien tutkimusten testattuja kysymyksiä, mikäli ne vain sopivat tarkoitukseen. Lomaketta tehdessä on muistettava tarkoin se, mitä halutaan saada selville ja mitkä ovat tavoitteet. Ennen kuin kysely on lähetetty vastaajille, se pitää tarkistaa vielä kertaalleen, sillä tiedonkeruun jälkeen lomaketta ei voida enää korjata ja muokata. Tutkimuslomakkeen tekoon kuuluvat tutkittavien asioiden nimeäminen, rakenteen suunnittelu, kysymysten muotoilu, testaus, korjaaminen ja lopulta lopullinen lomake. (Puhakka 2005, 15-16.)

Lomaketta tehdessä oli mietittävä ulkonäköä, jotta se houkuttelisi vastaamaan. Liian täyteen ahdettu lomake on luotaantyöntävämpi kuin harvempi, vaikka se tarkoittaakin pidempää lomaketta. Psykologian käyttäminen tietyissä asioissa on tärkeää: kannattaa laittaa esimerkiksi helppoja kysymyksiä alkuun. Tämä auttaa vastaajia helpommin tarttumaan lomakkeeseen ja aloittamaan täyttämisen. Myös alkutekstin on oltava oikein laadittu, jotta vastaaja voi tuntea olevansa tärkeä vastaaja. Kohteliaisuutta on myös ajatella, että lomaketta ei tehdä sadoille ihmisille, vaan yhdelle -juuri sinulle.

Alkutekstiä luonnehditaan myös nimellä saatekirje (Liite 1). Saatekirje voi olla erillinen kirje tai lomakkeen yhteydessä, kuten tässä työssä oli. Sen tehtävä on motivoida vastaaja ja selvittää tutkimuksen tausta. Samalla ilmoitetaan yksikkö, jonka nimissä toimitaan. Saatekirjeessä on mainittava aina, että tiedot ovat ehdottoman luottamuksellisia, vaikka henkilötietoja ei olisikaan. Tämä kuuluu jo yleisesti hyviin tapoihin, että vastaajalle vakuutetaan, että hänen henkilösuojojansa ei ole missään vaiheessa uhat-

tuna. Ohjeet palautuksesta tulee myös käydä ilmi, vaikka lomake olisi sähköinen. Puutteelliset ohjeet saattavat saada vastaajat jättämään vastaamisen kesken tai aloittamatta ollenkaan. Mieluummin on siis hyvä olla hyvin yksinkertaiset ja selkeät kuin ympäröivät ohjeet. (Puhakka 2005, 17, 24; Anttila 2005, 267.)

Myös kysymystyyppejä kannattaa miettiä hyvissä ajoin. Avoimien kysymyksien kohdalla kannattaa olla varovainen ja viljellä niitä hyvin harvaan. Riskinä niissä on useimmiten se, että ne houkuttelevat vastaamatta jättämiseen. Lisäksi sanallisten vastausten luokittelu ja purku on hankalaa ja vaivalloista, varsinkin jos vastauksia on satoja. Toisaalta hyvinä puolina nähdään uudet ideat, joita ei oltu huomattu. Avoimet kysymykset kannattaa sijoittaa loppuun, ja niille on annettava tarpeeksi tilaa. Omassa lomakkeessamme menettelimme näin, muutama vaihtoehtokysymys välissä.

Muutaman avoimen kysymyksen lisäksi käytimme suljettuja kysymyksiä. Suljettu kysymys tarkoittaa sitä, että vastaajille on olemassa valmiit vaihtoehdot. Ne ovat yleensä monivalintakysymyksiä. Paitsi vastaajille, suljettujen kysymysten käyttö on helpompaa myös lomakkeen purkajille. Näin voidaan välttää mahdollisia virheitä, sillä esimerkiksi kaikki eivät ole kielellisesti lahjakkaita ja käsinkirjoitettuja lomakkeita voi olla joskus hankala lukea. Vastaajan on myös helpompi olla kriittisempi, jos ei tarvitse itse asiaa kirjoittaa. Suljetuissa kysymyksissä on muutamia muistettavia ominaisuuksia: kaikille vastaajille tulisi löytyä sopiva vaihtoehto ja niiden on oltava toisensa pois sulkevia. Lisäksi vaihtoehdot ovat järkeviä ja mielekkäitä, eikä niiden määrä saa olla liian suuri.

Toimiessaan oikein, suljetut kysymykset ovat arvokkaita. Vastaaminen on nopeaa ja tulosten jälkikäsitteily melko vaivatonta. Siksi kysymykset pitää osata laatia niin, että ne eivät johdattelisi vastaajaa. Myös kohtaa öen osaa sanoa on osattava käyttää oikein, sillä vastaaja valitsee sen usein, jos se on annettu. Vaarana on, että se taivuttelee vastaajaa harkitsemattomiin vastauksiin. Käytimme kuitenkin tätä ilmaisua, sillä kaikilla ei ole vahvaa mielipidettä jokaisesta asiasta. Suljettujen ja avoimien kysymysten lisäksi käytimme näiden sekoitusta. Ensimmäinen vastaava kysymys on kysymys numero 11 (Liite 1), jossa kysytään, lukiko vastaaja tutkimusnumerosta tietyt artikkelit. Jos vastaaja vastasi kyllä, kysytään avoimella kysymyksellä, mitkä artikkelit hän luki. (Puhakka 2005, 18, 19.)

Joskus saattaa lomaketta tehdessä miettiä, onko jo kysynyt vastaavaa, vaikka täysin samasta asiasta ei olisikaan kyse. Vastajan kannalta on kuitenkin mielekkäämpää, kun kysytään yhtä asiaa kerrallaan. Jos kysymyksissä on samankaltaisuutta, voidaan miettiä, olisiko niille esimerkiksi yhteistä otsikkoa. Opinnäytetyön kyselylomakkeessa näin on menetelty väittämien kohdalla. Väittämät piti saada muotoiltua niin, että jokaiseen voi vastata valmiiksi annetuilla vastausvaihtoehdoilla.

Kysymysten muotoilussa on oltava erityisen tarkkana, jotta saadaan varmasti haluttu asia selville. Oikea kielioppi ja ymmärrettävyys ovat avainsanoja. Kysymykset eivät saa sisältää sivistyssanoja tai erikoissanastoa, vaan ne on osattava ilmaista selkeästi ja yksinkertaisesti. Esimerkiksi kaksinkertaista kieltoa ei saa laittaa, sillä yleensä se sekoittaa vastaamaan väärin. (Puhakka 2005, 23.)

Kyselylomakkeen testaus muutamalla henkilöllä ennen varsinaista jakamista on tärkeää, koska sen avulla kartoitetaan oikea kysymysten määrä ja laatu. Osa lomakkeen testaajista oli sitä mieltä, että se oli oikein hyvä ja löysi itselleen sopivat vaihtoehdot. Osa puolestaan ei löytänyt ihan omaa vaihtoehtoaan. Kritiikkiä tuli myös siitä, että paperisen version palautuksesta ei ollut selkeää ohjetta. Toisaalta seurakuntatoimistoja ohjeistettiin, että laittavat palautuslaatikon lomakkeille siihen viereen, joten sen pitäisi olla melko selkeä. Muutoin lomake otettiin testissä hyvin vastaan.

4.6 Tietojen käsittely

Kun kyselyn aineisto on koottu, sitä ryhdytään muokkaamaan analysoivaksi käsitteeksi. Ensimmäiseksi aineisto on tarkistettava, jotta mahdolliset virheelliset vastaukset ja kokonaan puutteelliset lomakkeet voidaan karsia. Se on tärkeä työvaihe, jotta saadaan mahdolliset tuloksiin vaikuttavat virhetekijät poistettua. Täydellisyyteen, täsmällisyyteen ja yhtenäisyyteen kannattaa kiinnittää erityistä huomiota. Täydellisyys kertoo, onko jokaiseen kysymykseen saatu vastaus. Vaikka vaihtoehto öen osaa sanoa onkin toisaalta arveluttava, se on hyvä olla siltä varalta, että vastaaja ei muutoin löydä itselleen sopivaa vaihtoehtoa.

Lisäksi kannattaa tarkastella muita saman lomakkeen vastauksia, sillä joskus niistä voi saada tukea ja vinkkejä puutteellisiin vastauksiin. Tarkistetaan myös, ovatko kaikki vastaukset täsmällisiä. Inhimillisiä virheitä ovat huolimattomuus ja väärinymmärrys. Valitettavasti ne vaikuttavat tulosten luotettavuuteen. Lopuksi vielä käydään läpi,

ovatko kaikki ymmärtäneet kysymykset ja ohjeet samalla tavalla. Jos aineistossa ilmenee virheitä edellä mainituista syistä, vastaukset osoittavat, että kysely ei ole suunniteltu riittävän huolellisesti. Rehellisesti toimiva tutkija myös toteaa sen raportissaan. (Anttila 2005, 2656266.)

4.7 Vastauskato

Vastauskato on tilanne, jossa kaikkia havaintoyksiköitä, eli vastauksia ei pystytä mittaamaan. Poisjäävistä ja virheellisistä vastauksista syntyy ongelmia, jotka ilmenevät muutenkin kuin vain havaintojen vähentymisenä. Kadon syitä voidaan hakea monista paikoista, mutta ne voidaan ryhmitellä viiteen pääkohtaan. Kirjekyselyssä tutuksi on tullut yksinkertaisesti se, että henkilöitä ei löydetä. Tätä ilmiötä kutsutaan nimellä otantakehikon alipeitto. Otantakehikon ylipetto puolestaan kattaa yksilöt, jotka eivät kuulu perusjoukkoon. Lisäksi on tavanomaista, että osoite löytyy, mutta henkilöä ei tavoiteta. Itse vastaamiseen liittyvissä kadoissa ilmenee usein se, että otokseen kuuluva henkilö ei kykene vastaamaan tai ei tietoisesti halua tulla haastateltavaksi tai osallistua kyselyihin. Erityisesti laajemmissa väestötutkimuksissa nämä viimeisimmät ovat suurimmat kadon aiheuttajat. Vastauskadosta jopa noin 80 % on vastaamasta kieltäytyviä ja vain 10 % kadosta johtuu virheellisistä osoitteista.

Vastauskatoa voidaan pienentää muutamilla yksinkertaisilla keinoilla. Ensin voidaan vastauskato jakaa kahteen tyyppiin: yksikkökato ja eräkato. Yksikkökato tarkoittaa henkilöä, joka jää kokonaan pois ja eräkato tarkoittaa henkilöä, joka vastaa joihinkin kysymyksiin. Erityisesti henkilökohtaisissa kirjekyselyissä on hyvä muistaa koota oikeanlainen osoitteisto. Tarpeeksi kattavan osoitteiston saa aikaan keräämällä lisätietoja ja muiden rekistereiden osoitteistoa. Jos menetelmänä on haastattelu, siihen voidaan hyväksyä muutkin, kuin esimerkiksi perheen öpäämiesö. Oikean haastatteluhetken valitseminen tuottaa lisäongelmia, mutta onnistunut valinta tuottaa paljon.

Mittausvirheet syntyvät yleensä mittarin viasta. Mittausvirhe ei ole sama asia kuin vastauskato, vaan oletetusti mittausvirheessä on voitu saada koko otosyksikkö mitattavaksi. Virheet ovat tuloksia, jotka poikkeavat jollain tavalla oikeasta arvosta, ja se voi johtua monesta syystä. Virhe voi olla joko vakiovirhe, haastattelijavirhe tai se voi vaihdella yksilöittäin. Vakiovirhe on sinänsä ongelmallinen, sillä se ei näy mitenkään satunnaisotannassa. Haastattelututkimuksessa haastattelijan asenne voi johtaa vääriin tuloksiin haastateltavassa ja sillä tavoin vääristää todellista vastausta. Yksilöittäin

vaihtelevat virheet ovat usein vahingossa väärin vastattuja tai huolimattomuudesta aiheutuvia. Systemaattinen mittausvirhe voi johtua mitasta tai mittaajasta. Virhe toistuu aina samansuuntaisena, jolloin se muuttaa tulosten keskiarvoa. (Elo 1997.)

Kyselyssämme mittausvirheitä pyrittiin kartoittamaan kyselyn testauksella. Testauksessa kysyin täyttäjältä, onko lomake helposti täytettävä, selkeä, ymmärrettävä ja vaihton sekä onko vastausvaihtoehtoja sopivasti. Kuitenkin mittausvirheitä ilmeni sekä Internet-kyselyssä että paperisessa muodossa. Internet-ohjelma väärästi joitakin vastauksia, joiden selvittäminen oli aikaa vievää ja paperisessa kaikki eivät vastanneet kaikkiin kysymyksiin. Pääosin keskiarvot kuitenkin saatiin, ja ne ovat suunta antavia. Jotakin voidaan päätellä annetuista vastauksista ja näin saada lehteä kehitettyä eteenpäin ja mielekkäämmäksi.

Vastauskatoa pienennettiin jakamalla lomakkeita myös seurakuntatoimistoihin, Kymenlaakson ammattikorkeakouluun Kasarminmäen kampukselle sekä Kouvolan seurakunnan Sunnuntai Special -messussa ja Valkealan Utissa partion nuotioillassa. Kaikilla ei vielä ole Internetiä, ja jos he ovat kieltäneet ilmaisjakelulehdet, he voivat kuitenkin vielä osallistua kyselyyn seurakuntatoimistoissa, koulussa tai tapahtumissa.

4.8 Määrällinen ja laadullinen aineisto

Kvantitatiivisen aineiston tarkoitus on saada tietoa, joka on yleistettävissä. Aineiston tilastollinen kuvaus käyttää tilastoyksikköä tarkastelun kohteena. Se voi olla konkreettinen tai abstrakti tapahtuma tai yksikkö. Tärkeää tilastoyksikön määrittäminen on, jos aineisto on otos jostain tietystä perusjoukosta. Olennaista tutkimuksen aineiston tarkastelulle ja analyysille on, halutaanko sitä tarkastella prosentti- vai keskiarvoja-kaumina, ryhmitellen erilaisten kriteerien mukaan vai määriteltyjen muuttujien perusteella. Keskeisiä aineiston piirteitä osoittavat keskiarvo, mediaani ja moodi, jotka ovat yhteiseltä nimeltään tilaston keskilukuja. Keskiarvo on tilastoaineiston jakaumien aritmeettinen keskiarvo, mediaani on arvo, jonka molemmille puolille jää 50 % kaikista tapauksista ja moodi on yksinkertaisin keskiluku, joka on eniten esiintyvä arvo. (Anttila 2005, 237, 246.)

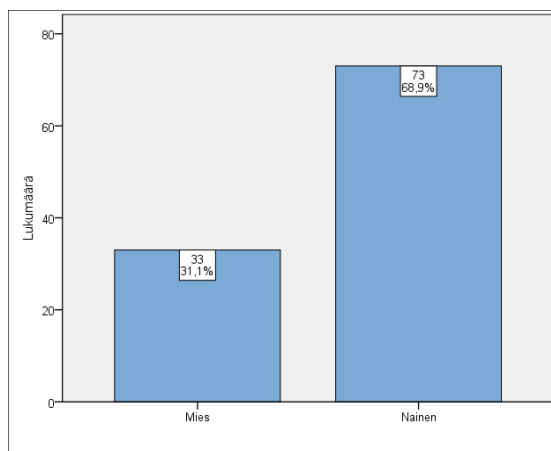
Tutkimusongelman laadullisen aineiston kriittisessä tarkastelussa huomataan, että tutkimus nojaa ensisijaisesti aineistoonsa. Esimerkiksi historian tutkimisessa on totuttu käyttämään tätä lähestymistapaa. Olennainen osa sen arvosta muodostuu merkityksel-

lisyydestä, arvosta ja pätevyydestä. Aineiston arvioinnissa analysointia helpottaa, kun pystytään vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

- Vastaako aineisto tutkimuskysymyksiä?
- Saadaanko aineistosta tutkimustuloksia?
- Onko aineisto koottu spontaanisti? Spontaanit ilmaukset ovat aidompia kuin johdatellut kysymykset.
- Ovatko kysymykset tarpeeksi avoimia?
- Miten tilanteen ulkopuoliset tekijät on huomioitu kokoamisvaiheessa?
- Ovatko vastaajat kätkenneet, liioitelleet tai muunnelleet tietoa? Miksi?
- Onko saatu tieto alkuperäistä? (Anttila 2005, 184-185.)

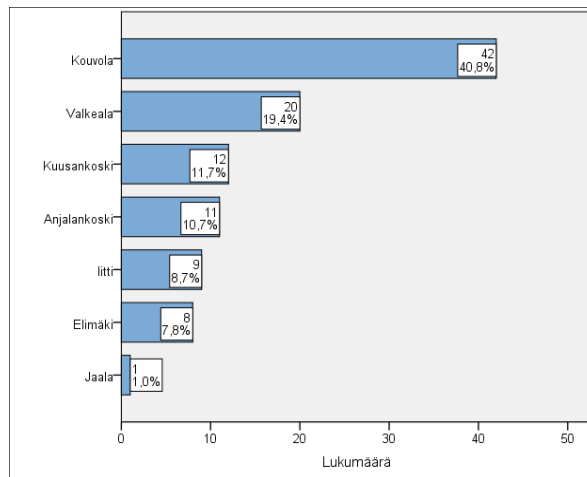
5 TULOKSET

5.1 Taustamuuttujat

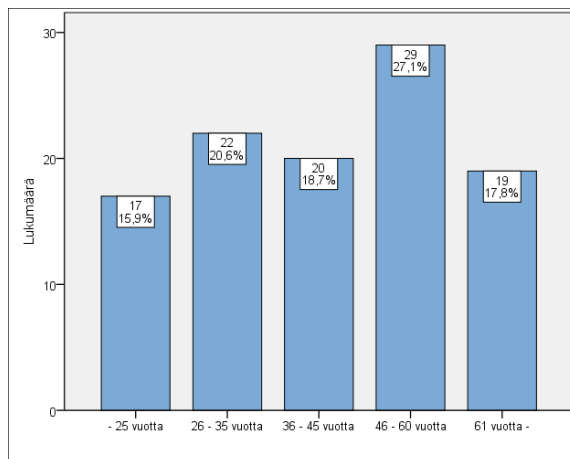
Kuva 1. Vastaajien sukupuolijakauma (n=106)

Vastaajista naisia oli 68,9 %, eli 73 106:sta, kun taas miehiä oli 31,1 % eli 33 106:sta. Tästä voidaan ehkä päätellä, että naiset joko ovat enemmän kiinnostuneita erilaisista kyselyistä, tai he lukevat Risteystä miehiä enemmän. Lahjakortti-arvonta Imatran kylpylään saattaa olla myös yksi motiivi naisille vastata, kun taas ajattelen, että miehet eivät ehkä niin paljon arvonnasta vuoksi vastanneet.

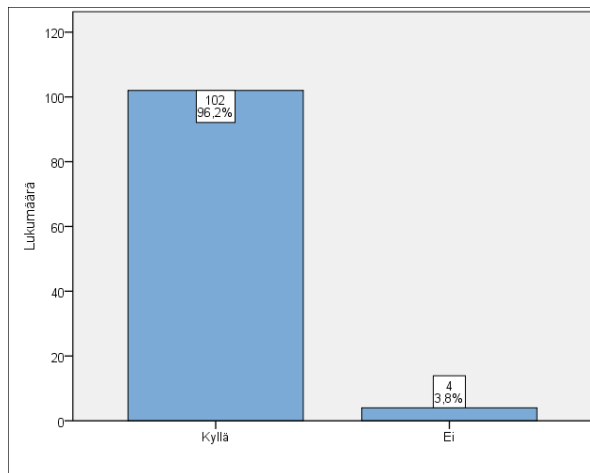
Kuva 2. Vastaajien asuinkunta (n=103)

Vastaajista suurin osa oli Kouvolan kaupungin alueelta. Heitä oli 40,8 %. Muutoin vastaajia oli melko tasaisesti ympäröivistä kunnista, poikkeuksena Jaala, josta vastaajia oli yksi.

Kuva 3. Vastaajien ikäjakauma (n=107)

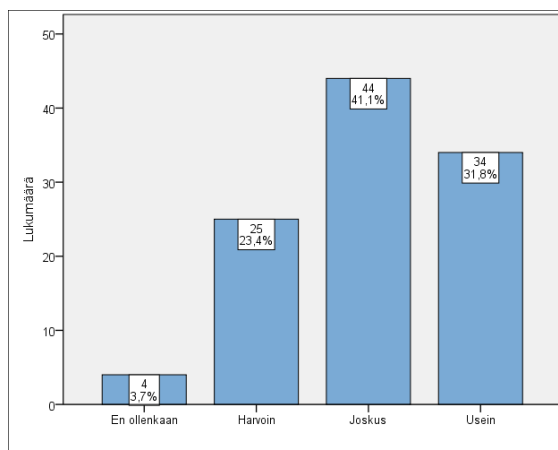
Vastaajia oli hyvin tasaisesti eri ikäluokista. Eniten vastaajia oli ikäluokasta 46-60 vuotta (27,1 %), mutta vain 6,5 prosenttiyksikköä seuraavasta, eli 26-35 -vuotiaista, joihin vastasi 20,6 %. 36-45 -vuotiaita oli 18,7 %, yli 61-vuotiaita 17,8 % ja alle 25-vuotiaita 15,9 %.

Kuva 4. Kuinka moni vastaajista kuuluu kirkkoon (n=106)

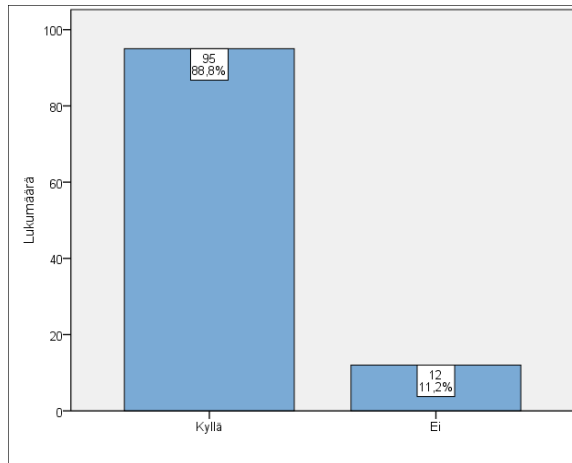
Vastaajista selkeä enemmistö kuuluu kirkkoon, 96,2 %. Mielenkiintoista kuitenkin on ei-kirkkoon kuuluvien vastaukset. Vaikka heitä ei ollut kuin 3,8 %, vastaukset olivat hyvin erilaisia. Osa vastaajista ei ole lainkaan kiinnostunut seurakunnasta tai sen toiminnasta, osaan vastaajista on ehkä kiinnostunut, mutta ei ole saanut sitä, mitä tarvitsee, ja joihinkin ovat jotkin seurakunnan asiat vaikuttaneet jollain tavalla.

5.2 Lukutottumukset

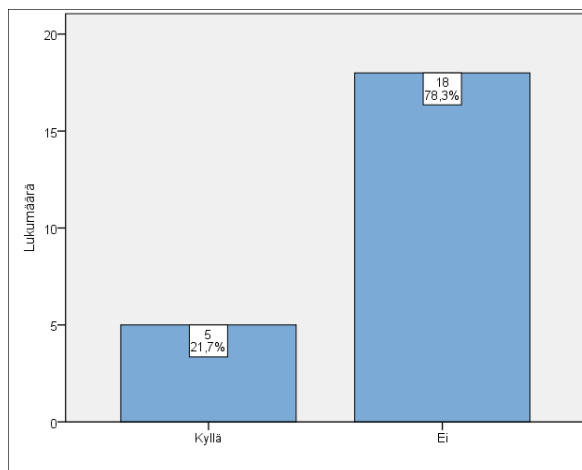
Kuva 5. Vastaajien käyminen seurakunnan tilaisuuksissa (n=107)

Suurin osa vastaajista käy joskus seurakunnan tilaisuuksissa, 107 vastaajasta 44 henkilöä, eli 41,1 % käy joskus. Usein tilaisuuksissa käy 34 henkilöä (31,8 %) ja harvoin 25 henkilöä (23,4 %). 4 henkilöä (3,7 %) ei käy ollenkaan seurakunnan tilaisuuksissa.

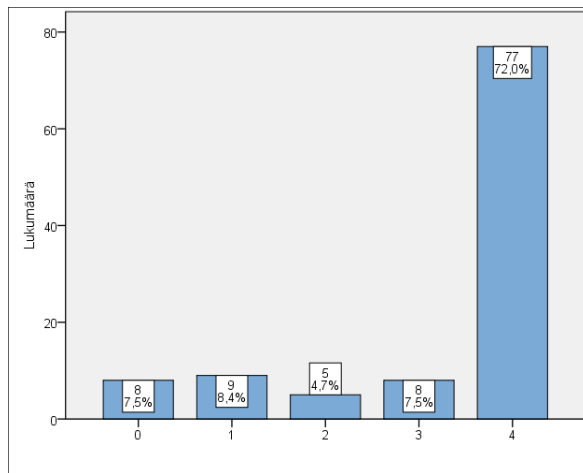
Kuva 6. Kuinka monelle vastaajista Risteys tulee kotiin (n=107)

Risteys on ilmaisjakelulehti, joka tulosten mukaan tulee suurimmalle osalle kotiin. 95 henkilöä (88,8 %) sanoo saavansa lehden kotiin ja 12 henkilölle (11,2 %) lehti ei tule. Jos vastaaja on laittanut postilaatikkoon mainos- ja ilmaisjakelukiellon, se ei luukusta kolahda. Toisaalta tämä menetelmä aiheutti avoimessa palauteosiossa moitteita, sillä vaikka mainoksia ei haluta, niin ilmaisjakelulehdet otettaisiin vastaan. Kouvolan seurakuntien sivuilla on ohje, mitä voi tehdä, jos kieltoa ei ole, eikä silti tule Risteystä kotiin. Risteyksen voi hakea myös seurakuntatoimistoista, mutta se aiheuttaa ylimääräistä vaivaa, eivätkä esimerkiksi liikuntarajoitteiset aina pääse sitä itse noutamaan.

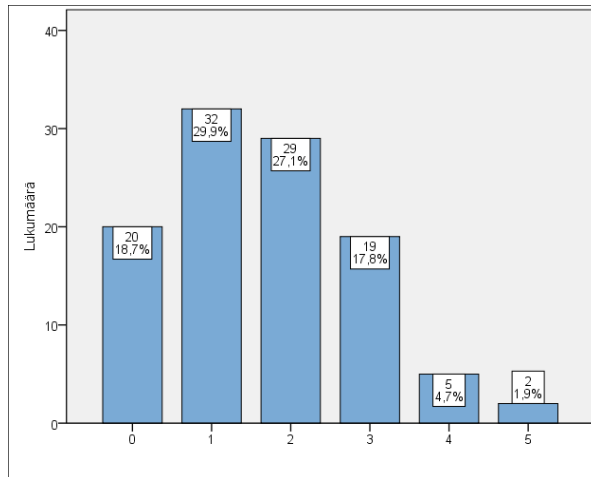
Kuva 7. Kuinka moni vastaajista on kieltänyt ilmais- ja mainosjakelut (n=23)

Tähän kysymykseen vastanneista 5 henkilöä (21,7 %) on kieltänyt ilmais- ja mainosjakelut ja 18 henkilöä (78,3 %) ei ole.

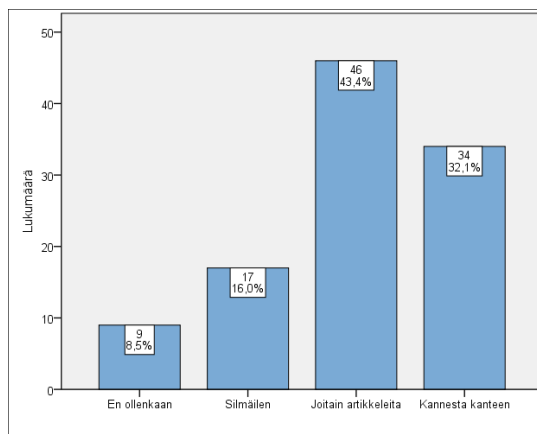
Kuva 8. Kuinka monta viimeksi ilmestyneestä Risteyksen neljästä numerosta vastaajat ovat lukeneet? (n=107)

Huomattava osa vastaajista, 77 henkilöä (72 %), oli lukenut kaikki edelliset neljä numeroa. Tämä antaa melko kattavan käsityksen lehdestä. Kun ihmiset lukevat edes joiltain osin Risteystä, on luotettavampaa tutkia vastauksia ja toiveita lehden kehittelystä. Lehden perusrakenne on samanlainen, mutta artikkelien aiheet vaihtuvat. Vastaajat, jotka ovat lukeneet vähemmän, voivat kokea, että heille ei ole mitään, mihin samais-tua. Siksi on erittäin tärkeää, että jokaisessa lehdessä olisi jokaiselle jotakin, jos vain on mahdollista. Vastaavasti taas ihmiset, jotka lukevat kaikki ilmestyneet Risteykset, kokevat ehkä mielekkäämmäksi jatkaa lehden lukua. Tämä selittyy mahdollisesti sillä, että he tietävät, että Risteyks yrittää tavoittaa erilaisissa elämäntilanteissa olevia ihmisiä ja siksi aiheet vaihtelevat. Muut luvut menevät hyvin tasan. 8 henkilöä (7,5 %) ei ole lukenut yhtään neljästä edellisestä numerosta ja yhtä monta on lukenut 3. Yhden numeron on lukenut 9 henkilöä (8,4 %) ja kaksi numeroa on lukenut 5 henkilöä (4,7 %)

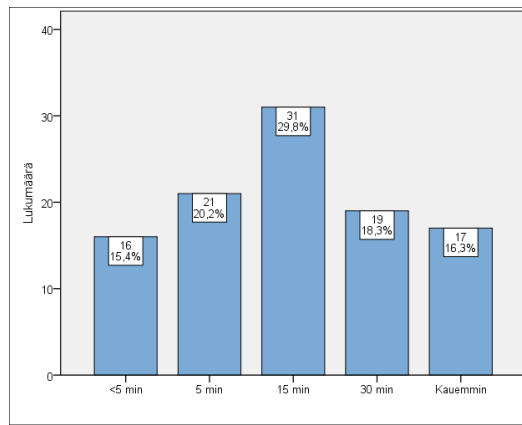
Kuva 9. Kuinka moni lukee Risteystä samassa taloudessa (n=107)

Vastauksia tarkasteltaessa huomasi, että on ihmisiä, jotka lukisivat Risteystä, mutta eivät saa lehteä aina käsiinsä, ja ihmisiä, joille lehti tulee, eivät lue. Melkein viidennes kokonaisvastaajista ei lue lainkaan Risteystä (18,7 %), mutta ilmeisesti myös perheittäin luetaan. Suurimmat luvut yltyvät talouksiin, joissa lehteä lukee yksi (29,9 %) tai kaksi (27,1 %) henkilöä. Kolme henkilöä taloudessa lukevia on 19 kappaletta (17,8 %), neljä lukijaa löytyy viidestä taloudesta (4,7 %) ja viisi tai useampi lukija on kahdessa taloudessa (1,9 %)

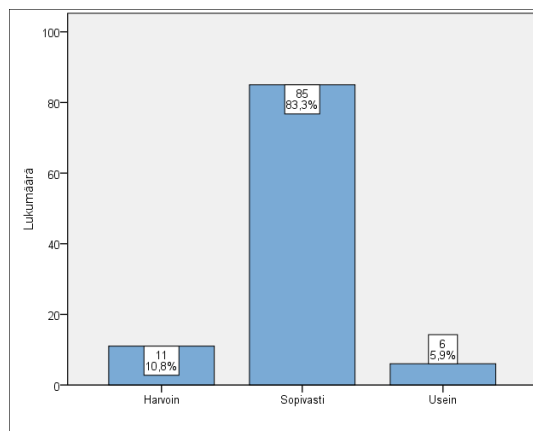
Kuva 10. Vastaajien Risteyksen lukemistarkkuus (n=106)

Valtaosa vastanneista lukee Risteyksen melko tarkkaan. Jotta mielenkiinto pysyy yllä, on kuvien ja otsikoiden merkitys suuri, kuten huomataan kuvista 26 ja 27. Joitain artikkeleita lukee 46 henkilöä (43,4 %), kannesta kanteen lukijoita on 34 henkilöä (32,1 %), 17 henkilöä (16,0 %) silmäilee ja 9 henkilöä (8,5 %) jättää kokonaan lukematta.

Kuva 11. Vastaajien käytetty aika Risteyksen lukemiseen (n=104)

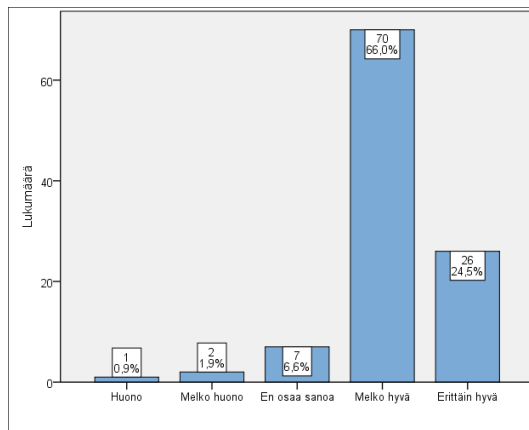
Yleisimmin Risteystä luetaan noin 15 minuuttia. Tätä mieltä oli 31 vastaajaa (29,8 %). Siinä ajassa ehtii lukemaan ne mielenkiintoisimmat artikkelit. Puoli tuntia lehden parissa aikaa viettää 19 vastaajaa (18,3 %) ja sitä kauemmin 17 henkilöä (16,3 %). Viidessä minuutissa lehden selaa läpi 21 henkilöä (20,2 %) ja alle sen silmäilee 16 henkilöä (15,4 %).

Kuva 12. Vastaajien mielipide Risteyksen ilmestymistiheydestä (n=102)

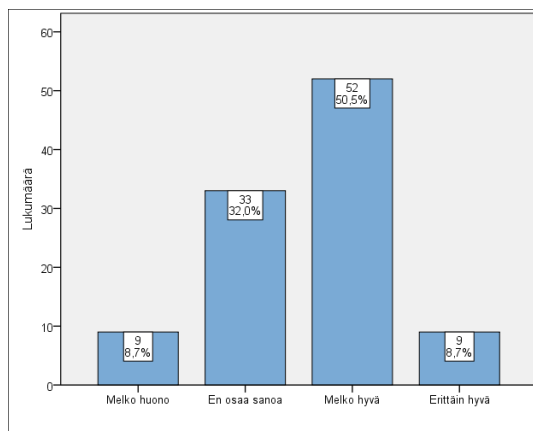
Suurimmalle osalle vastaajista riittää, että Risteys ilmestyy kuusi kertaa vuodessa. Vastaajista 85 (83,3 %) oli sitä mieltä, että lehti ilmestyy sopivasti. Mutta, on myös niitä, jotka toivovat sen ilmestyvän vielä useammin (10,8 %) ja niitä, joille vähempikin riittäisi (5,9 %).

5.3 Lehden yleiskatsaus

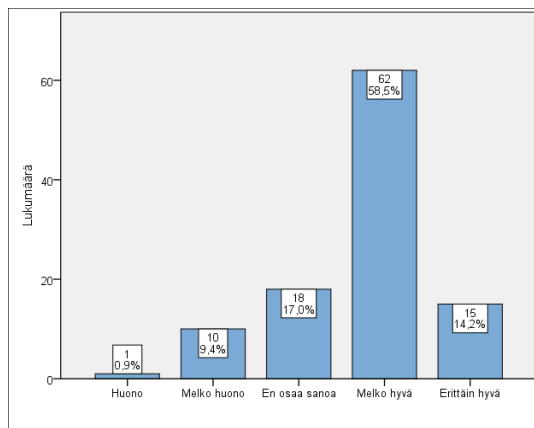
Kuva 13. Vastaajien mielipide Risteyksen ulkoasusta (n=106)

Huomattava osa (66,0 %) vastaajista koki, että Risteyksen ulkoasu miellytti tarpeeksi. Melkein neljännes, 26 vastaajaa (24,5 %) piti sitä jopa erittäin hyvänä. Osa heistä, jotka eivät pitäneet lehden ulkonäöstä, perustelivat mielipiteensä sillä, että joko lehti sekoittuu mainospostiin liian helposti tai ei ole muutoin tarpeeksi huomiota herättävä ja on haalea väritykseltään. Huonona ulkoasua piti vain 1 vastaaja (0,9 %) ja melko huonona 2 vastaajaa (1,9 %). Mielipidettään ei osannut sanoa 7 vastaajaa (6,6 %).

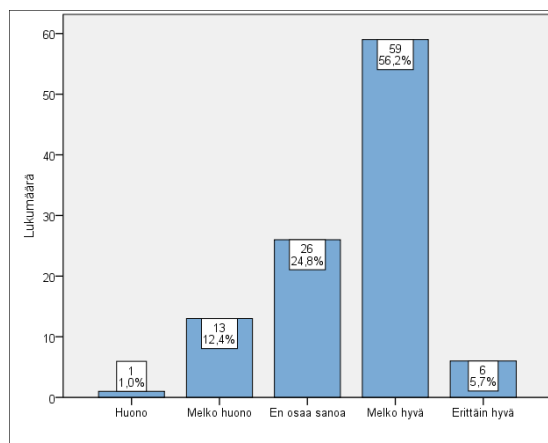
Kuva 14. Vastaajien mielipide Risteyksen asemana tietolähteenä yleisesti (n=103)

Jopa 52 vastaajaa (50,5 %) oli tyytyväinen lehden tarjontaan tietolähteenä. Vaikka kuitenkin sekä tästä että kuvista 15 ja 16 voidaan päätellä, että vastaajat ovat melko tyytyväisiä tietolähteisiin Risteyksessä, palautteissa pystyi lukemaan toistakin puolta, eli Risteys ei anna tarpeeksi tietoa oikein mistään. Melko huonona ja erittäin hyvänä tietolähteenä piti Risteystä molemmissa 9 vastaajaa (8,7 %). 33 vastaajaa (32,0 %) ei osannut ottaa kantaa.

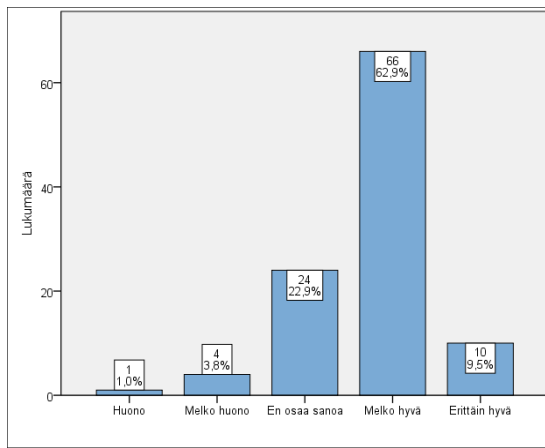
Kuva 15. Vastaajien mielipide Risteyksen asemana tietolähteenä seurakunnan tapahtumista ja palveluista (n=106)

Yli puolet vastanneista, 62 henkilöä (58,5 %) oli melko tyytyväisiä Risteyksen antamaan tietoon seurakunnan tapahtumista ja palveluista. Kuitenkin oli myös niitä, joita tarjonta ei miellyttänyt, mutta myös 15 henkilöä (14,2 %), jotka olivat erittäin tyytyväisiä tapahtumien ja palveluiden tiedottamiseen. 10 vastaajaa (9,4 %) koki, että lehden asema tietolähteenä seurakunnan tapahtumista ja palveluista oli melko huono ja 1 vastaaja (0,9 %) piti huonona.

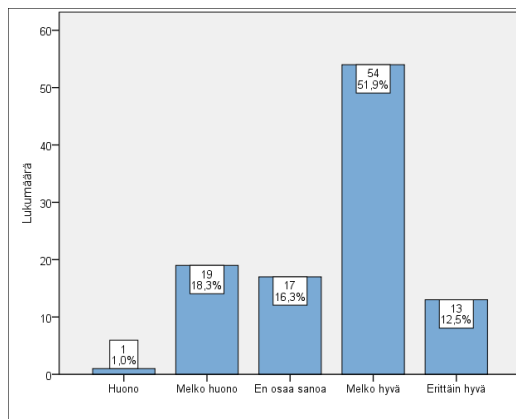
Kuva 16. Vastaajien mielipide tietojen riittävydestä Risteyksessä (n=105)

Vaikka 56,2 % vastanneista oli melko tyytyväisiä tietojen riittävydestä Risteyksessä ja 5,7 % erittäin tyytyväisiä, jopa 12,4 % piti tietoja melko huonoina ja 1,0 % huonona. Tässä kohdin parannusta voisi ajatella olevan se, että Risteys antaisi tietoja perusteellisemmin. Joillekin paikkakuntalaisille voi olla selvä asia esimerkiksi Sunnuntai Special-illat, mutta kyselyä jakaessani koulussa, kovinkaan moni ei ollut siitä kuullut tai tiennyt, mikä kyseinen ilta on. 24,8 % ei osannut sanoa mielipidettään.

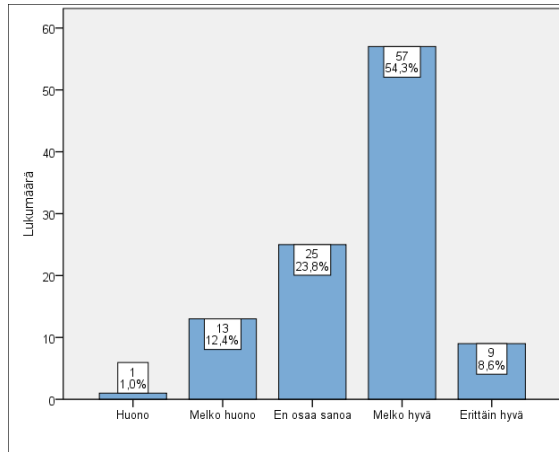
Kuva 17. Vastaajien lehden sisällön arviointi (n=105)

Vastaajat ovat suurilta osin tyytyväisiä lehden sisältöön. Melko hyvänä piti 66 vastaajaa (62,9 %) ja erittäin hyvänä 10 vastaajaa (9,5 %). Toisille riittää se, mitä lehti tarjoaa ja toiset osaavat vaatia hiukan enemmän, kuten 4 vastaajaa (3,8 %), jotka pitivät sisältöä melko huonona ja 1 vastaaja (1,0 %) huonona. Kohdassa "En osaa sanoa" oli kuitenkin 22,9 %, joilla ei ollut kunnollista mielipidettä asiaan. Arvelisin tämän johtuvan osittain siitä, että ihmiset eivät aina tiedä, millainen hyvän seurakuntalehden tulisi olla, jos he eivät ole aiemmin lukeneet paljoa aiheesta.

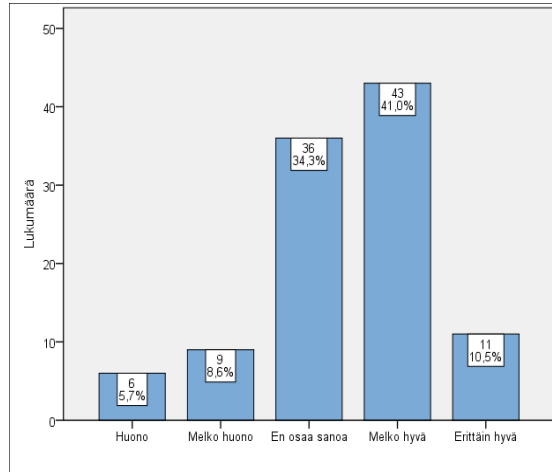
Kuva 18. Aihepiirien kiinnostavuus (n=104)

Aihepiirit eivät kohtaa 35,6 % vastaajista. Luku on melko suuri, joten tämä on yksi parannettavista kohdista. Huonoina aihepiirien kiinnostavuutta pitää 1 vastaaja (1,0 %), melko huonoina 19 vastaajaa (18,3 %) ja mielipidettään ei osannut sanoa 17 vastaajaa (16,3 %). Melko hyvinä aiheita piti 54 vastaajaa (51,9 %) ja erittäin hyvinä 13 vastaajaa (12,5 %).

Kuva 19. Aihepiirejä käsitellään riittävästi vastaajien mielestä (n=105)

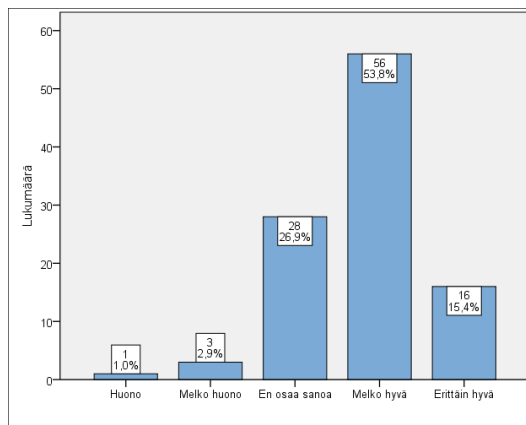
Kuten jo edellinen kuva (Kuva 18) osoitti, aihepiirejä voisi kehittää vielä lisää. Vaikka suurin osa vastaajista on tyytyväinen aihepiirien riittävyyteen, on vielä iso osa, joita pitää tavoittaa erilaisilla aiheilla. Erilaisiin aihepiireihin on melko tyytyväisiä 57 henkilöä (54,3 %) ja erittäin tyytyväisiä on 9 henkilöä (8,6 %). Melko huonoina piti 13 henkilöä (12,4 %) ja huonoina piti 1 henkilö (1,0 %). 25 henkilöä (23,8 %) ei osannut ottaa kantaa.

Kuva 20. Risteyksen takasivun sarjakuvan onnistuneisuus (n=105)

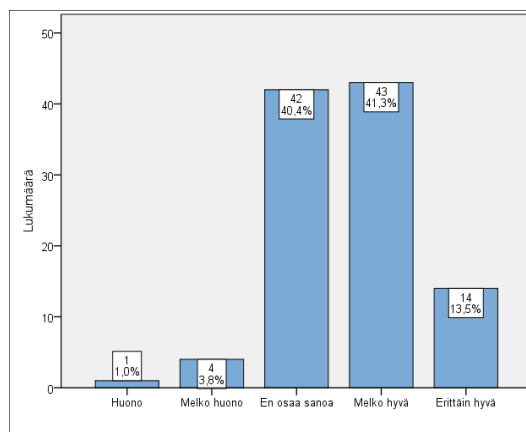
Risteyksessä ilmestyy aina johonkin hengelliseen aiheeseen liittyvä sarjakuva tai piirros. 36 vastaajaa (34,3 %) ei tiedä, miten suhtautua siihen, 9 vastaajaa (8,6 %) pitää sitä melko huonona ja 6 vastaajaa (5,7 %) huonona, yhteensä jopa 48,6 % vastanneista oli tätä mieltä. Koska sarjakuva on usein humoristinen, kaikki eivät välttämättä pidä sitä niin sopivana tai tarpeeksi hyvänä seurakuntalehteen. Sarjakuva voi olla myös liian hengellinen joidenkin mielestä, tai siitä puuttuu hengellisyys kokonaan. 51,5 %

vastanneista kuitenkin pitää sarjakuvaa onnistuneena. Tästä 43 vastaajaa (41,0 %) piti melko hyvänä ja 11 vastaajaa (10,5 %) erittäin hyvänä.

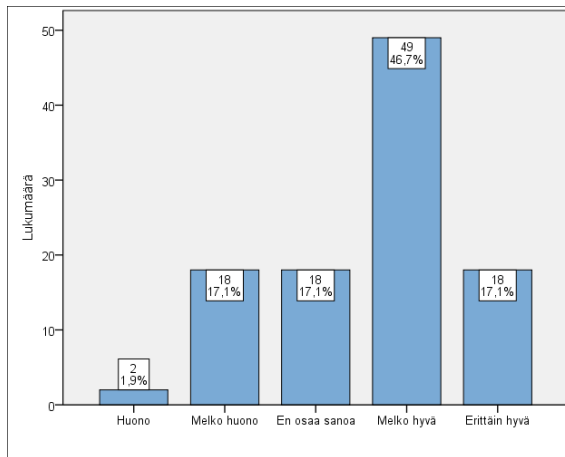
Kuva 21. Risteyksen kolumnien mielenkiintoisuus (n=104)

Kolumneja pidetään suurimmaksi osaksi ihan hyvinä. 16 vastaajaa (15,4 %) piti erittäin hyvinä ja 56 vastaajaa (53,8 %) melko hyvinä. Vain 3 vastaajaa (2,9 %) piti kolumneja melko huonoina ja 1 vastaaja (1,0 %) huonoina. 28 vastaajaa (26,9 %) ei osannut sanoa mielipidettään.

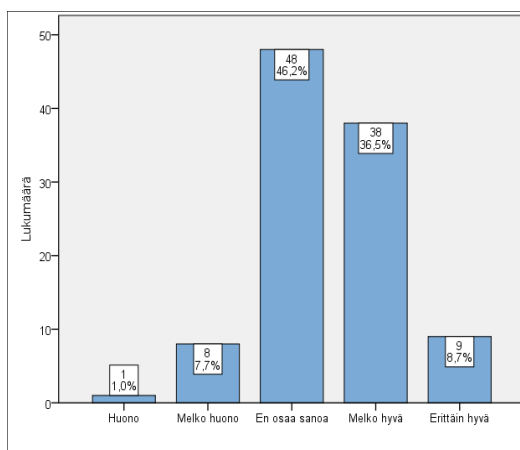
Kuva 22. Risteyksen Henki kulkee ó hartaustekstin mielenkiintoisuus (n=104)

Henki kulkee -hartausteksti on opetusta Raamatusta. Opetusta toivottiin myös lisää. 40,4 % vastanneista ei osannut sanoa mielipidettään tästä tekstistä. En pidä sitä huonona lukemana, vaan mahdollisuuksien lukuna. Kun tämän tiedon ja toivomuksen enemmästä opetuksesta yhdistää, päättelisin niin, että tiedonjanoa on, mutta ei tarpeeksi opetusta eikä tarpeeksi selkeästi, kansantajuisesti. Melko hyvänä tekstiä piti 43 vastaajaa (41,3 %) ja erittäin hyvänä 14 vastaajaa (13,5 %). Melko huonona tekstiä piti vain 4 vastaajaa (3,8 %) ja huonona tekstinä 1 vastaaja (1,0 %).

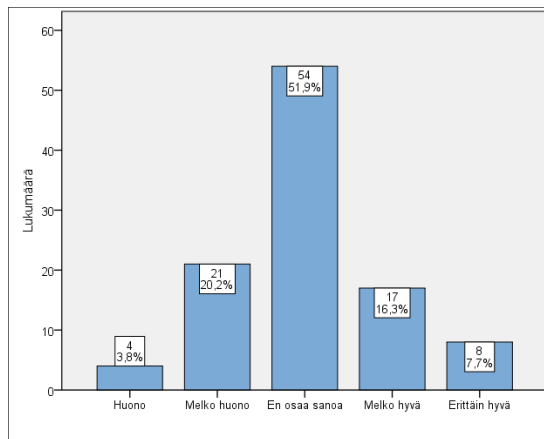
Kuva 23. Risteyksen tapahtumakalenterin toimivuus (n=105)

Tapahtumakalenterista on tullut paljon erilaisia näkemyksiä. Melko hyvänä sitä piti 49 vastaajaa (46,7 %) ja erittäin hyvänä 18 vastaajaa (17,1 %). Mieli pidettiin ei osannut sanoa ja melko huonona piti 18 vastaajaa (17,1 %) molemmissa. Huonona piti 2 vastaajaa (1,9 %).

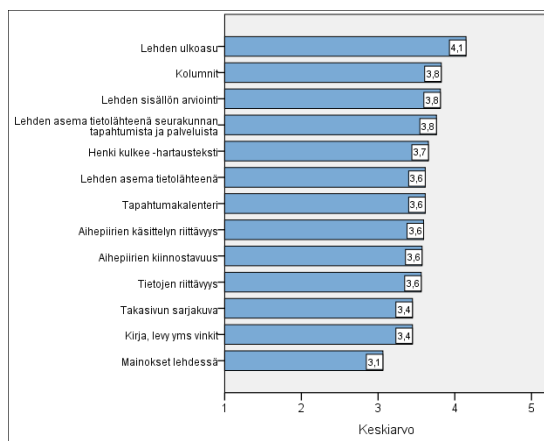
Kuva 24. Ovatko Risteyksen kirja-, levy- yms. vinkit hyviä (n=104)

Vinkit kirjoista levyistä yms. otettiin melko hyvin vastaan. Sitä on vaikea sanoa, kuinka paljon vinkkeihin todellisuudessa kiinnitetään huomiota, sillä jopa 48 henkilöä (46,2 %) ei osannut sanoa, mitä mieltä he olivat vinkeistä. Vastaajista vajaa puolet koki Risteyksen vinkit riittäviksi. Melko hyvinä vinkkejä piti 38 henkilöä (36,5 %) ja erittäin hyvinä 9 henkilöä (8,7 %). 8 henkilöä (7,7 %) piti vinkkejä melko huonoina ja 1 vastaaja (1,0 %) huonoina.

Kuva 25. Vastaajien mielipide mainoksista Risteyksessä (n=104)

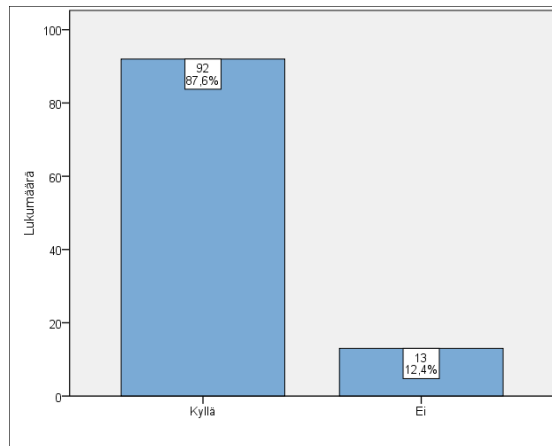
Mainokset Risteyksessä jakavat mielipiteet tasaisesti. 24 % pitää mainoksia huonoina tai melko huonoina ja 24 % vastanneista piti melko hyvinä tai erittäin hyvinä. Näistä 4 vastaajaa (3,8 %) piti mainoksia huonoina ja 21 vastaajaa (20,2 %) melko huonoina. Puolestaan melko hyvinä mainoksia piti 17 vastaajaa (16,3 %) ja erittäin hyvinä 8 vastaajaa (7,7 %). 54 vastaajaa (51,9 %) ei osannut ottaa mainoksiin kantaa. Osa vastaajista ihmetteli kuitenkin, miksi hengellisessä lehdessä on niin paljon maallisia mainoksia. Jos tämä on häiritsevä tekijä, niin onnistuisiko saada enemmän mainoksia esimerkiksi hengellisistä radiokanavista tai kristillisiä arvoja omaavasta yrityksestä, joka näkyy myös heidän toiminnassaan?

Kuva 26. Yhteenveto väittämistä

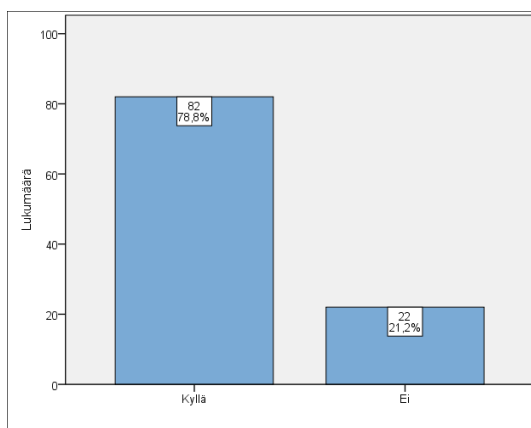
Yhteenvetona voidaan sanoa, että Risteys on kiinnostava, mutta voisi olla myös kiinnostavampi. Korkeimmat pisteet annettiin lehden ulkoasusta. Lehden ulkoasu toimii melko hyvänä houkuttimena, jolloin siihen on helppo tarttua. Lukijan mielenkiinnon pitäisi kuitenkin pysyä yllä myös lehteä lukiessa. Tutkimuksesta voidaan todeta, että

lukijoiden mielenkiinto hakeutuu lähinnä asiapitoisiin teksteihin kuten kolumneihin ja hartausteksteihin mieluummin kuin sarjakuviin, mainoksiin tai erilaisiin vinkkeihin.

Kuva 27. Kuinka moni vastaajista pitää Risteyksessä ilmestyneitä kuvia hyvinä ja mielenkiintoisina (n=105)

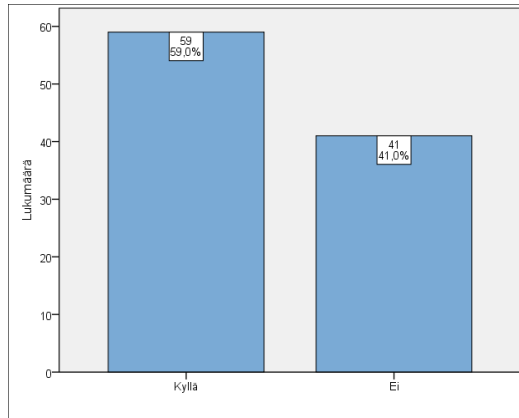
Lehteä lukiessa huomio kiinnittyy aina ensin otsikoihin ja kuviin. Valtaosa vastanneista, eli 92 vastaajaa (87,6 %) oli tyytyväisiä Risteyksen kuviin. Hyvät ja selkeät kuvat niin kooltaan kuin väritykseltäänkin saavat ihmiset tarttumaan lehteen paremmin. Risteyks on onnistunut kuvien kanssa hyvin, sillä vain 13 vastaajaa (12,4%) ei pitänyt kuvia hyvinä ja mielenkiintoisina.

Kuva 28. Risteyksen otsikoiden mielenkiintoisuus (n=104)

Otsikoissa on enemmän parantamisen varaa, vaikka tässäkin suurin osa oli tyytyväisiä otsikoiden herättämään mielenkiinnon. 82 vastaajaa (78,8 %) oli tätä mieltä ja 22 vas-

taajaa (21,2 %) ei pitänyt otsikoita mielenkiintoisina. Otsikon tulisi kertoa lukijalle heti, mistä artikkelissa on kyse. Sanoilla voi leikkiä ja otsikon fonttikoko ja väri voivat olla melkein mitä vain. On hyvä pitää mielessä, kenelle teksti on tarkoitettu ja miten lukijaa tulisi lähestyä jo otsikossa.

Kuva 29. Lukivatko vastaajat jotkin tietyt artikkelit tutkimusnumerosta (n=100)

Kuvan 29 luvut ovat jakautuneet melko tasaisesti. 59 vastaajaa (59,0 %) sanoi lukevansa tietyt artikkelit tutkimusnumerosta ja 41 vastaajaa (41,0 %) ei lukenut. Nuoria ja nuoria aikuisia koskevat artikkelit olivat eniten luettuja. Tulokset kertovat ehkä jotakin siitä, että nuoria kiinnostaisivat enemmänkin seurakunnan asiat sekä hengellinen elämä, mutta kynnys saattaa olla liian korkea. Lehti voi tässä tehdä oman osansa ja tulla erilaisilla ja kiinnostavilla artikkeleilla vastaan nuoria. Seuraava luettelo kertoo artikkeleita, joita luettiin eniten.

28 henkilöä luki Elämän matkalla -artikkelin Naimisiin kahdella kielellä

14 henkilöä luki artikkelin Missä opiskelijat, siellä pappi

10 henkilöä luki artikkelin Nuorten talosta

10 henkilöä luki artikkelin Elimäen kirkkoherraehdokkaiden esittelystä

8 henkilöä luki artikkelin Kutsumus antaa voimaa

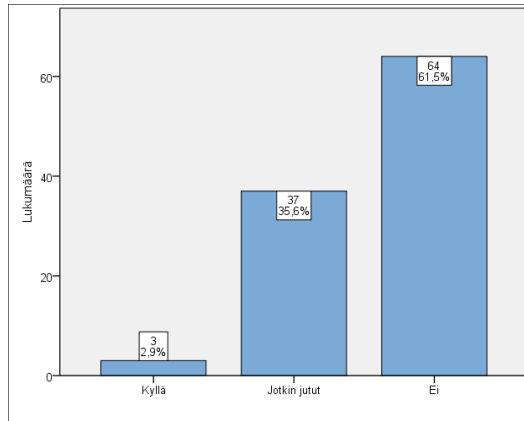
6 henkilöä luki artikkelin Vapaaehtoistyö on elämäntapa

6 henkilöä luki henkilöstöuutisista Jukka on mies paikallaan

Lisäksi vastaajat lukivat erinäisiä muita artikkeleita.

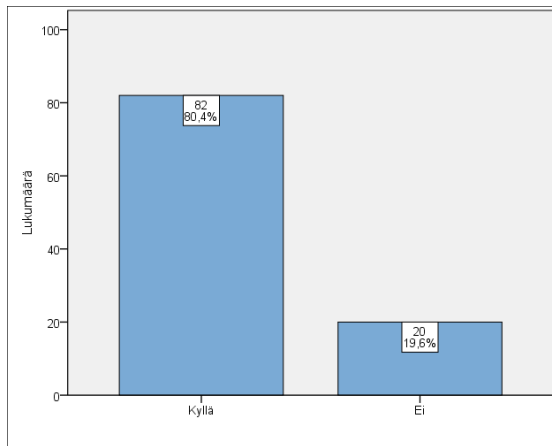
Mielenkiintoisin artikkeli vastaajien mukaan oli Naimisiin kahdella kielellä. Tätä kommentoitiin sillä, että asia on ajankohtainen, lämmin ja koskettava kahdesta rakas-

tuneesta, jotka luottavat Jumalaan. Muita mielekkäitä artikkeleita olivat muun muassa öKutsumus antaa voimaa ja Elimäen kirkkoherran vaalit. Yleisimmät perustelut mielenkiintoisille artikkeleille olivat jotenkin koskettaneet heitä erityisesti. Tästä voisi päätellä, että ihmiset haluavat lukea jollakin tavalla ihmisläheisiä ja hengellisiä artikkeleita.

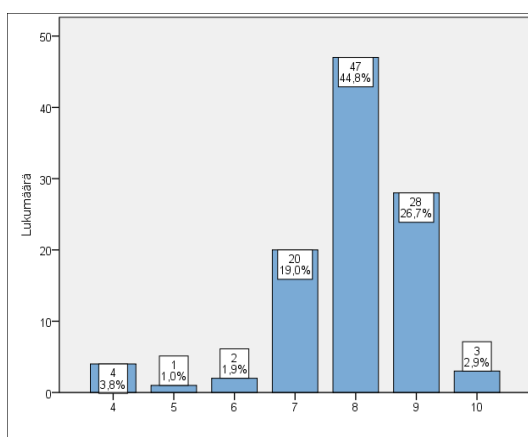
Kuva 30. Ovatko Risteyksen artikkelit vaikuttaneet vastaajien ajatusmaailmaan ja elämänarvoihin (n=104)

Tuloksista voidaan päätellä, että painettu sana on vaikuttava väline ihmisten vaikuttamiseen. Vaikka suurin osa (61,5 %) ei ole kokenut Risteyksen artikkelien vaikuttavan elämänarvoihinsa, on kuitenkin niitäkin, joihin jokin artikkeli on tehnyt vaikutuksen ja antanut uutta näkökulmaa. Siksi on hyvä olla perillä siitä, mistä ihmiset haluavat lukea, jotta lehdellä olisi myös syvällisempi tarkoitus. 37 vastaajaa (35,6 %) koki, että jotkin jutut ovat vaikuttaneet vastaajan ajatusmaailmaan ja elämänarvoihin. 3 henkilöä (2,9 %) puolestaan myönsi, että Risteyksen artikkelit ovat vaikuttaneet enemmänkin vastaajan ajatusmaailmaan.

Kuva 31. Pitävätkö vastaajat Risteyksen Henkilöstöuutisia-palstaa tarpeellisenä (n=102)

Perusteluina kyllä-vastauksille, joita oli 82 kappaletta (80,4 %) oli pääasiassa tiedot henkilöstön vaihtuvuuksista, kuka tulee taloon, kuka jää eläkkeelle tai kuka siirtyy muualle. Myös kommentteja oli siitä, että tätä palstaa lukemalla tulevat tutuiksi seurakunnan työntekijät ja on tasapuolinen informaatiokanava seurakuntalaisille ja muillekin työntekijöihin liittyvistä työtehtäväasioista. Mielenkiintoinen kommentti oli myös öi seurakuntayhtymän ihmisiä kohtaan tuntee mielenkiintoa, kuten yleensäkin kanssaihmissä kohtaan. Onhan jokainen ihminen laulun arvoinen! Ei-vastauksia, joita oli 20 kappaletta (19,6 %) puolestaan perusteltiin sillä, että asia ei yksinkertaisesti kiinnosta vastaajia ja nämä tiedot löytyvät myös verkkosivuilta, jos niitä kaipaa.

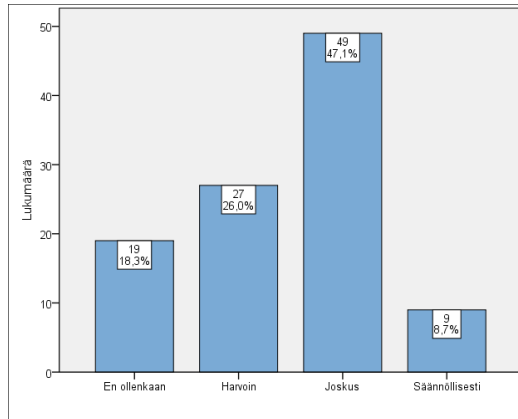

Kuva 34. Vastaajien antama kouluarvosana Risteykselle (n=105)

Yleisin kouluarvosana oli hyvä 8, joita annettiin 47 kappaletta (44,8 %). Risteystä pidetään melko keskinkertaisena, luettavana lehtenä. Myös hylättyjä arvosanoja annet-

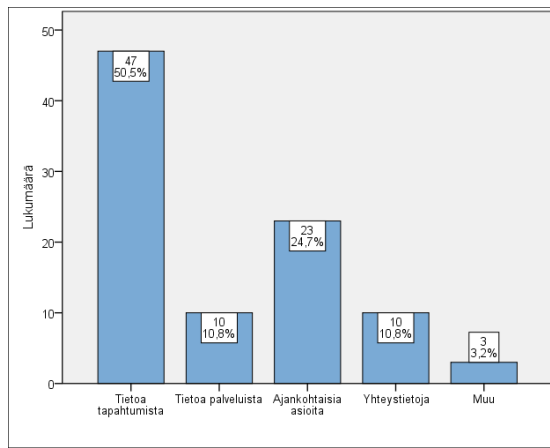
tiin 4 kappaletta (3,8 %), mutta myös täysiä kymppejä 3 kappaletta (2,9 %). Yksi vastaaja (1,0 %) antoi arvosanaksi 5, 2 vastaajaa (1,9 %) antoi 6, 20 vastaajaa (19,0 %) arvosteli lehden 7:n arvoiseksi ja 28 vastaajaa (26,7 %) antoi arvosanaksi 9.

5.4 Seurakuntien verkkosivut

Kuva 32. Kuinka usein vastaajat käyvät Risteyksen ja Kouvolan ev.lut. seurakuntien tai Iitin seurakunnan verkkosivuilla (n=104)

Monikaan vastaajista ei käy seurakunnan verkkosivuilla kovin usein. 104 vastaajasta 19 henkilöä (18,3 %) ei käy ollenkaan seurakuntien verkkosivuilla ja 27 henkilöä (26,0 %) käy harvoin. 49 henkilöä (47,1 %) käy joskus ja 9 henkilöä (8,7 %) säännöllisesti. Kuten seuraavasta kuvasta (Kuva 32) voidaan huomata, ihmiset hakevat tietoa lähinnä tapahtumista. Lehden tapahtumakalenteritarjontaa on moitittu vajaaksi, joten ehkä sen vuoksi tieto haetaan Internetistä. Tästä voisi myös viedä tieto eteenpäin, kuinka seurakuntien verkkosivuja voisi kehittää, jotta kynnys käydä olisi mahdollisimman matala.

Kuva 33. Millaisia asioita vastaajat yleisimmin etsivät seurakuntien verkkosivuilta (n=93)

Tietoa tapahtumista etsii 47 vastaajaa (50,5 %), tietoa palveluista 10 vastaajaa (10,8 %), ajankohtaisia asioita 23 vastaajaa (24,7 %), yhteystietoja myös 10 vastaajaa (10,8 %) ja muita asioita 3 vastaajaa (3,2 %).

Muita asioita, joita vastaajat kävivät verkkosivuilla etsimässä, olivat tietoa retriiteistä, viraston aukioloaikoja, hengellisiä asioita, jumalanpalveluksen toimittajat, kirkkoneuvoston ja seurakunta-neuvostojen pöytäkirjoja, seurakuntauutisia, perhetapahtumista, kerhoista, tietoja kirkkorakennuksista ja päätöksenteosta, nuorten tapahtumista ja partiosta.

Internet on jo suurimmalle osalle Suomen väestöstä tuttu, mutta vielä on niitä, jotka eivät sitä koe tarvitsevana. Siksi pidän tärkeänä, että samat tiedot voi lukea myös painetusta lehdestä, kuin jotka ovat verkkosivuilla.

5.5 Avoimet vastaukset

Vastaajien käyminen seurakuntien tilaisuuksissa ei ole riippuvainen siitä, kuuluuko henkilö kirkkoon vai ei, sillä osa kirkkoon kuulumattomista käy tilaisuuksissa aina välillä, joskus tai harvoin. Tämä ei välttämättä ole tiedossa seurakunnissa, joten myös heitä tulisi palvella niin, että he eivät koe toimintaa liian kapeaksi tai ahdistavaksi. Seurakunnan yksi tarkoitus on saada lisää jäseniä hengelliseen yhteyteen. Vastauksista voidaan siis päätellä, että halua olisi, mutta toteutuuko se oikealla tavalla.

Vastaajat antoivat monenlaista palautetta lehdestä ja sen aiheista (Liite 2). Moni kaipaa selkeyttä tapahtumakalenteriin ja lisää tietoa sinne. Tapahtumakalenteri koettiin

toisaalta turhaksi, sillä harvojen ilmestymiskertojen vuoksi, sinne ei tule paljoakaan tietoa.

Enemmän hengellistä asiaa toivotaan myös. Toisinaan ihmetellään, miten jokin artikkeli liittyy seurakuntaan tai kristillisyyteen, mutta kiitellään siitä, että seula ei ole liian tiukka. Raamatun opetuksia toivottiin lisää. Osa vastaajista ihmetteli, miksi lehdessä on niin paljon maallista tekstiä ja kauppojen mainoksia. Yhden näkökulman sain Kouvolan seurakuntayhtymän tiedottajalta, että Kotimaa saa myydä mainoksia omaan piikkiinsä ja pystyy näin tarjoamaan edullisemman kustannuspaketin seurakunnille.

Risteystä lukevat hyvin eri-ikäiset ihmiset, minkä vuoksi Risteyksen sisällön myös pitäisi kohdata mahdollisimman monet. Palautteessa vastaajat olivat kahta mieltä tästä, toisaalta kiiteltiin siitä, että lehden sisältö tavoittaa monenikäiset ihmiset, mutta toisaalta ei tarpeeksi. Näen kuitenkin, että jos halutaan vaikuttaa kaikkiin, myös kirkkoon kuulumattomiin, vaikuttaminen on tehtävä varovaisesti. Oikealla tavalla kerrotulla sanomalla voi olla hyvin suuri vaikutus, ja tätä on kehitettävä puhumalla samaa kieltä kaiken tyyppisten ihmisten kanssa. He, jotka lukevat useampia lehtiä säännöllisesti, löytävät aina joistain jotakin itseä kiinnostavaa. Satunnaisesti lehteä lukevat eivät välttämättä kohtaa sitä itseään kiinnostavaa artikkelia, joka olisikin esimerkiksi seuraavassa numerossa.

Lehden takasivun sarjakuva aiheutti mielipiteissä kahtiajakoa. Toisten mielestä se on hyvä ja piristävä, toiset eivät ymmärrä, miksi hengellisessä lehdessä on huumoripitoinen sarjakuva. Voisiko tätäkin pientä kohtaa parantaa vielä? Toisaalta huumori on monilla erilainen, joten jos huumorin säilyttää tai ottaa pois, miellyttääkö kokonaisuus silti enempää?

Kolumnit ovat usein melko ihmisläheisiä ja ihmisille kirjoitettu. Niitä on helppo lukea ja usein siellä piilee myös jokin opetus. Joskus kolumneissa puhutaan suoraan, mikä saattaa ärsyttää joitakin lukijoita, mutta se on myös kolumnien tyyli. Taitavasti kirjoitettu kolumni tai mikä tahansa teksti saa ihmisen ajattelemaan enemmän. Ensilukemalta ei aina tiedä, miten tekstiin tulisi suhtautua, mutta luettuaan tarkemmin, tekstistä voi löytyä yllättäviäkin puolia.

Myös lasten ja nuorten asioita toivottiin enemmän luettavaksi unohtamatta ikäihmisiä. Lisäksi toivottiin diakoniatyöstä enemmän tietoa. Osa vastaajista oli kuitenkin ihan

tyytyväinen lehteen ja sen monipuolisuuteen. Kritiikkiä lehti saa lisäksi siitä, että usein se keskittyy liikaa pelkästään Kouvolan seurakunnan toimintaan. Ulkoasusta lehti saa sekä ruusuja että risuja. Joidenkin vastaajien mielestä ulkoasu on hyvä, värit ovat kirkkaat ja raikkaat, toisten mielestä se saattaa liian helposti sekoittua mainospostiin. Kiitosta lehti saa siitä, että yleensä siellä haastateltu tavallisia seurakuntalaisia, julkisuuden henkilöihin suhtaudutaan hiukan kriittisesti.

Risuja tuli vielä itse tutkimuksesta. Ongelmia ilmeni tietokannassa, johon tallentui Internet-kyselyn vastukset ja ongelmat olivat teknisiä. Lisäksi osa vastaajista ei ymmärtänyt, mikä oli tutkimusnumero. Tämä johtui inhimillisestä virheestä, jossa tutkimuksen tekijä oli unohtanut erikseen mainita, mikä oli tutkimusnumero. Onneksi kuitenkin suurin osa oli sen ymmärtänyt. Kritiikkiä tuli myös siitä, että asuinkuntana ei ollut vaihtoehtoa öMuu, mikäö. Lisäksi pienen osan mielestä tutkimuksen aihe oli kyseenalainen.

Kaikkia on vaikea miellyttää, mutta yhteenvetona voisin ehdottaa enemmän hengellistä asiaa, tapahtumakalenterin päivitystä ja ihmisläheisempää lähestymistä.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Erilaisten tutkimusten tarkoitus on selvittää tietty ongelma tai keksiä ideoita sen ratkaisuun. Tutkimuksilla laajennetaan jo olemassa olevia tietoja tai luodaan uusia näkökulmia. Myös itse tutkimusta on hyvä arvioida, esimerkiksi mitä menetelmää on käytetty ja onko se ollut oikea menetelmä. Olisiko jotain pitänyt tehdä toisin ja mitä voisi parantaa tutkimusta tehdessä? Onko resurssit käytetty täydellä kapasiteetillaan? Aina on tietenkin parannettavaa, mutta juuri sen vuoksi tutkimuksen tarkastelua tehdään.

6.1 Tutkimuksen arviointi

Sekä laadullisen että määrällisen tutkimuksen vaatimuksena on validiteetti. Validiteettia voidaan tarkastella hyvin monista eri näkökulmista, kuten sisällöllisesti, rakenteellisesti, sisäisesti, ulkoisesti, havainnollisesti, teoreettisesti ja arvioinnin näkökulmasta. (Cohen, Lawrence & Morrison 2001, 105, 106.)

Tutkimuksen arvioinnissa tarkastellaan oman tutkimuksen luotettavuutta kriittisestä näkökulmasta. Tässä tarkoituksessa tutkimuksessa pohditaan logiikkaa, jonka mukaan johtopäätöksiä on tehty. Tietyt argumentit ovat päteviä, jos olettamuksien ja johtopäätösten suhteen vallitsee looginen suhde. Yksinkertaisemmin sanottuna tutkimuksen arvioinnissa validiteetti ilmaisee sitä, mittaako tai käsitteellistääkö tutkimus sitä, mitä se väittää mittaavansa tai käsitteellistävänsä. (Kantola, Moring & Väliverronen 1998, 2436244.)

Kyseessä oli lukijatutkimus, jonka tarkoituksena oli saada selville mahdollisia kehitysehdotuksia lehden parantamiseksi. Kyselyyn vastanneilta tulikin paljon erilaisia toiveita, liittyen sekä lehden ulkonäköön, sisältöön että ilmestymiseen. Konkreettisista ehdotuksista on melko vaivatonta viedä asiaa eteenpäin, esimerkiksi artikkelien laajuutta ja monipuolisuutta voidaan kehittää paljon. Tämän mukaan logiikka mittausten ja tarkoitusten välillä on ollut toimivaa ja tästä katsottuna tutkimus on onnistunut.

Hyvä tutkimus on hedelmällistä, jos sen tulokset herättävät uusia kysymyksiä, nostavat esiin uusia ongelmakohtia ja pakottavat ajattelemaan eteenpäin. Esiin tulee uusia ajatuksia ja lisää tutkijan pätevyyttä. (Anttila 2005, 521.)

6.2 Tutkimusongelman ratkaisut ja kehittämisehdotukset

Tuloksia tarkastellaan yleensä niiden luotettavuuden ja sovellettavuuden kannalta. Tarkastelun jälkeen todetaan, onko alussa määritelty ongelma ratkaistu. Selvitetään, onko vain kysymykseen saatu vastaus vai voidaanko tulosta selvästi yleistää ja soveltaa. Käytännössä se merkitsee sitä, että ratkaisu voidaan toteuttaa sellaisenaan tai ainakin viedä jatkokehittelyyn. Tieteellinen tutkimustyö auttaa esimerkiksi uusien ratkaisujen ja ideoiden kehittämisessä uusissa tutkimushankkeissa. (Kysymykset, ongelmat ja tutkivan toiminnan lähtöoletukset, 32)

Keskeisen sisällön tarkastelun pitäisi osoittaa, miten tutkimuksessa ratkaistiin ongelmat onnistuneesti, millaisia rajoituksia liittyi tutkimusmenetelmään ja miten menetelmiä pitäisi kehittää tulevaisuutta varten. Lisäksi tarkastellaan, miten tutkimus lisäsi tietoa tutkittavalla alueella, missä määrin tulokset ovat yleistettävissä sekä mitä ja miten tuloksia voidaan hyödyntää joko teoriassa tai käytännössä. Lopuksi tarkastellaan haasteita, joita tutkimus on tuottanut. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2001)

Tässä lukijatutkimuksessa ratkaisuna voidaan pitää jatkokehittelyä. Tutkimuksesta saatiin tietoa, joka voi kehittää Risteystä vielä lukijaystävällisemmäksi. Saatua tietoa voidaan käyttää myös muussa seurakunnallisessa viestinnässä. Esimerkiksi lehden ulkonäöstä voidaan viedä tietoa muuallekin, kuten esitteisiin, josta näkee ensisilmäyksellä esitteen olevan seurakunnan esite. Tässä tapauksessa lehden nimi ja luonne tulisi olla ensisilmäyksellä luettavissa.

Tutkimuskysymykseen liittyy myös kysymys, miten saataisiin lisää ihmisiä seurakunnan yhteyteen? Jatkokehittelyyn voitaisiin viedä, kuinka Risteys voisi tukea uusien henkilöiden tulemistä seurakunnan tilaisuuksiin. Omasta kokemuksesta voisin sanoa, että Sunnuntai Special-illat ja -messut ovat yksi tärkeimpiä ja toimivia tapoja. Niissä on hengellistä asiaa rennossa ilmapiirissä. Myös erilaisiin pienryhmiin toivotaan lisää ihmisiä, joskin kynnys uusille tulla saattaa olla liian korkea.

Myös jo mainittua tapahtumakalenteria voidaan kehittää tekemällä siitä selkeämpi ja kattavampi. Seurakunnat itse ovat vastuussa omista seurakuntien ilmoituksista, joten heille ehdottaisin, että tapahtumakalenteriin voisi laittaa hiukan enemmän informaatioita, jos lehti ilmestyy vain kuusi kertaa vuodessa, kuten vuonna 2011. Toisaalta kaikki tapahtumat ovat esillä kirkollisissa ilmoituksissa ja Internetissä, mutta koska tätä kalenteriakin luetaan, voisi olla hyvä, että sinne lisätään tietoa reilusti. Tarkoituksellista on myös voida tavoittaa heidät, joilla ei ole mahdollisuutta Internetiin. Tapahtumia on paljon, mutta vain murto-osa ilmoituksista ilmestyy Risteyksessä. Risteys ilmoittaa koko yhtymän ja Iitin seurakunnan tapahtumista, joten on välttämätöntä, että jotakin jää pois tapahtumien suurten määrien vuoksi, mutta saisiko kalenteria järjestettyä selkeämmäksi, vaikka kuukausittaisiksi ilmoituksiksi, jossa näkyvät mahdollisimman monet tapahtumat?

Sisällöllisesti voidaan miettiä, antaako lehti jo kaiken kapasiteettinsa vai vieläkö sitä voidaan hyödyntää? Miten saadaan tavoitettua mahdollisimman moni? Risteys voisi antaa tilaa jokaisessa lehdessä jonkin tietyn palstan nuorille, lapsille ja varttuneimmillekin. Puhdasta opetusta lisäämällä saataisiin myös vietyä seurakunnan tehtävää, evankeliumin levittämistä, eteenpäin tehokkaammin. Palautteita käsitellessäni, huomasin, että ajankohtaiset ja ihmisen sydäntä lähellä olevat asiat saivat erityistä kiitosta. Ihmistä erityisesti koskettavia artikkeleja luettaisiin varmasti mielellään, vaikka jokai-

sella onkin omat erilaiset asiat tärkeitä. Tässä tulisikin ottaa huomioon oikea lähestymistapa, seurakunnan ja kristillinen näkökulma.

Rajoituksia tutkimusmenetelmässä aiheutti aika sekä tietotekniikka. Aika kyselylle oli melko lyhyt, ja erilaisia tapahtumia ei käytetty tarpeeksi hyödyksi. Kysely oli myös Internetissä, jossa ongelmaksi muodostui tietokanta, johon vastaukset tallentuivat. Ohjelma muutti joitakin vastauksia, mutta ei onneksi kovin vahingollisesti, vaan ne pystyttiin ottamaan selville. Salassapitoa ei rikottu.

7 YHTEENVETO

Tämä lukijatutkimus aloitettiin kesällä 2011 ja päättyi syksyllä 2011. Onnistunut tutkimus saa aikaan paitsi vastauksia, myös uusia kysymyksiä. Tässä opinnäytetyössä on tullut esille joitakin jatkokysymyksiä suorien vastausten sijaan. Vastaajista suurin osa oli Kymenlaakson alueelta ja vain muutama sen ulkopuolelta. Tärkeää on kuitenkin tietää myös ulkopaikkakuntalaisten mielipiteitä, sillä seurakuntalehti Risteystä voi lukea myös Internetissä. Pääosin aiheet lehdessä käsittelevät Kymenlaakson aluetta, mutta sieltä voi muutkin saada jotakin uutta näkökulmaa kaikkia koskevista artikkeleista.

Ongelmia matkan varrella tuli jonkin verran, mutta en näe sen olevan merkki epäonnistumisesta. Päämäärä onnistuttiin tavoittamaan ja saatua tietoa voidaan hyödyntää muuallakin. Ongelmista voidaan myös oppia seuraavaa kertaa varten, jolloin tutkimus saa lisää haasteita. Tutkimus on pitkä prosessi, johon syytä varata runsaasti aikaa. Jälkipohdinta vie myös usein oletettua pidemmän ajan, johon on syytä varautua.

Tulosten tarkastelu oikeasta näkökulmasta tuo omat haasteensa tutkimukseen. Helposti voi tehdä vääriä johtopäätöksiä, mikäli mahdollisia kaavioita ja kuvia ei osata tulkita oikein. Suorien saatujen palautteiden avulla kaavioita on helpompi ymmärtää, ja vaikka niiden kokoaminen suuremmalta joukolta on vaikeahkoa, se on silti kannattavaa. Tämä johtuu mahdollisesti siitä, että jos mieleistä vaihtoehtoa esitettyyn kysymykseen ei löydy, sen voi kuitenkin ilmaista vielä kirjoittamalla omin sanoin. Lisäksi avoimet palautteet palvelevat vastaajien toiveiden ja pettymysten suhteen. Hyvä tutkimus siis

ottaa huomioon mahdollisimman monia kanavia ja tyylejä, jotta vastauksista saadaan koottua luotettava ja monipuolinen tutkimustulos.

Oma oppimisprosessi oli myös pitkäjänteisyyden oppimista. Itse työn prosessissa opin käytännössä asioita, joita olin vasta teoriassa opiskellut, kuten tutkimusmenetelmien vertailu. Vaikka teoria on hyödyllistä, asiat oppii kuitenkin parhaiten tekemällä yrityksen ja erehdyksen kautta. Monia aukkoja ilmaantui, ja ne olivat yleensä pieniä asioita, mutta joilla olisi ollut suurempi merkitys. Näitä olivat esimerkiksi itse kyselylomakkeessa olevat aukot, lukijatutkimuksen mainostaminen ja raportin kirjoittaminen, joka itsessään on oma prosessinsa. Haastavaa oli saada tulosten graafiset esitykset järkevännäköiseksi kokonaisuudeksi, jotta tyhjiä rivejä ja sivuja ei juurikaan olisi. Matkan varrella opin, kuinka haastavaa on tehdä lehteä. Vaikka tässä työssä oli melko harvoin ilmestynvä lehti, sen tekemiseen vaaditaan paljon ihmisiä ja resursseja. Voin vain kuvitella, millainen kiire on maan suurimpien lehtien toimituksessa.

LÄHTEET

Anttila, P. 2005. Ilmaisui, Teos, Tekeminen ja Tutkiva toiminta. Hamina: Akatiimi Oy.

Cohen, L., Manion, L. & Morrisson, K. 2001. Research Methods in Education. 5. painos. London and New York: RoutledgeFalmer.

Elo, Ismo. Internetix. Käyttöfysiikka Oy. 1997. Mittaustulosten tarkkuudesta laskutulojen tarkkuuteen. Saatavissa:
http://materiaalit.internetix.fi/fi/opintojaksot/5luonnontieteet/fysiikka/fysiikka2/mittautulosten_tarkkuudesta [viitattu 14.7.2011].

Halttunen, M., Pihlaja, P. & Voipio, R. 2008. Kirkkolainsäädäntö. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Hiltunen, U-M. Haastattelu. 6.11.2011.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2001. Tutki ja kirjoita. 6.-7. painos. Vantaa: Tummavuoren kirjapaino Oy.

Ikävalko, E. 1995. Painotuotteen tekijän käsikirja. Tampere. Tammer-Paino Oy.

Juholin, E. 2008. Viestinnän vallankumous. Löydä uusi työyhteisöviestintä. Juva. WSOYpro.

Kantola, A., Moring, I. & Väliaverronen, E. 1998. Media-analyysi. Tekstistä tulkintaan. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Kouvolan seurakunta. Saatavissa: www.kouvolanseurakunnat.fi [viitattu 14.7.2011].

Kysymykset, ongelmat ja tutkivan toiminnan lähtöoletukset. Perustuu teokseen : Anttila, P.2006 Tutkiva toiminta ja ilmaisu, teos, tekeminen Hamina: Akatiimi.

Saatavissa:

http://portal.hamk.fi/portal/page/portal/HAMK/koulutus/Ylempi_AMK_tutkinto/kudos/tutkiva_toiminta/tutkimuskysymykset/HAMK_6_Kysymykset_ja_ongelmat.pdf
 [viitattu 15.7.2011].

Lahtinen, J. & Isoviita, A. 1998. Markkinointitutkimus. Ensimmäinen painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Laki sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä. 13.6.2003 / 460.

Puhakka, Vesa. 19.9.2005. Tutkimusmenetelmät. Saatavissa:
http://www.tol.oulu.fi/kurssit/tutkimusmenetelmat/Tutkimusmenetelmat19_9.pdf [viitattu 12.7.2011].

Siukosaari, A. 2002. Yhteisöviestinnän opas. 2. tarkistettu painos. Helsinki. Hakapaino.

Tilastokeskus. Satunnaisotanta. Saatavissa:
<http://www.stat.fi/tup/verkkokoulu/data/tt/01/09/index.html> [viitattu 14.7.2011].

Wiio, O.A. Johdatus viestintään. 1994. 6., uudistettu laitos. Porvoo: Weilin + Göös. WSOY:n graafiset laitokset.

LIITE 1

Kouvolan ev. lut. seurakunnat / Rovastikunnallinen tiedotus

teettää Kymenlaakson ammattikorkeakoulun opiskelijalla lukijatutkimuksen ajalla 30.8.623.9.2011 Kouvolan rovastikunnan Risteys-lehdestä. Kysely on osa opinnäytetyötä.

Kyselyllä pyrimme kartoittamaan, kuinka Risteys-lehti on otettu vastaan, sekä mahdollisia kehitysehdotuksia. Vastaamiseen kuluu vain muutama minuutti, mutta on tärkeää, jotta osaamme jatkossa tehdä vielä mielekkäämpää lehteä. Kaikki tiedot käsitellään luottamuksellisesti.

Vastanneiden kesken arvomme 150 p arvoisen lahjakortin Imatran kylpylään sekä kirjapalkintoja.

Kysely sulkeutuu **23.9.2011**

Taustakysymykset:

Sukupuoli	mies	nainen	
Ikä	_____		
Asuin seurakunta	Anjalankoski Jaala Valkeala	Elimäki Kouvola	Iitti Kuusankoski
Kuulutteko kirkkoon?	Kyllä	Ei	

1. Käyttekö seurakunnan tilaisuuksissa?

Usein	Joskus	Harvoin
En ollenkaan		

2. Tuleeko seurakuntalehti Risteys talouteenne?

Kyllä	Ei
Jos vastasitte ei,	
oletteko kieltänyt ilmais- ja mainosjakelut	Kyllä Ei

3. Kuinka monta viimeksi ilmestyneestä neljästä numerosta olette lukenut?

4	3	2	1	En yhtään
---	---	---	---	-----------

4. Kuinka moni lukee Risteystä samassa taloudessa?

>5	4	3	2	1	Ei kukaan
----	---	---	---	---	-----------

5. Kuinka tarkkaan luette Risteys-lehden?

Kannesta kanteen	Joitain artikkeleita	Silmäilen
En ollenkaan		

6. Käytetty aika lehden lukemiseen	< 5 min	5 min
15 min 30 min	kauemmin	

7. Lehti ilmestyy mielestänne

Usein	Sopivasti	Harvoin
-------	-----------	---------

8. Väittämät:

	5-erittäin hyvä	4-melko hyvä	3-en osaa sanoa	2-melko huono	1-huono
Lehden ulkoasu	5	4	3	2	1
Lehden asema tietolähteenä	5	4	3	2	1
Lehden asema tietolähteenä seurakunnan tapahtumista ja palveluista	5	4	3	2	1
Tietojen riittävyys	5	4	3	2	1
Lehden sisällön arviointi	5	4	3	2	1
Aihepiirien kiinnostavuus	5	4	3	2	1
Aihepiirien käsittelyn riittävyys	5	4	3	2	1
Takasivun sarjakuva	5	4	3	2	1
Kolumnit	5	4	3	2	1
Henki kulkee hartausteksti	5	4	3	2	1
Tapahtumakalenteri	5	4	3	2	1
Kirja, levy yms. vinkit	5	4	3	2	1
Mainokset lehdessä	5	4	3	2	1

9. Pidätkö lehdessä ilmestyneitä kuvia hyvinä ja mielenkiintoisina?	Kyllä	Ei
--	-------	----

10. Herättävätkö lehden otsikot mielenkiintonne?	Kyllä	Ei
---	-------	----

11. Luitteko tutkimusnumerosta tietyt artikkelit? Mitkä?

Kyllä

Ei

12. Ovatko Risteyksen artikkelit vaikuttaneet ajatusmaailmaanne ja elämänarvoihinne?

Kyllä

Jotkin jutut

Ei

13. Käyttökö Risteyksen ja Kouvolan ev.lut. seurakuntien tai Iitin seurakunnan verkkosivuilla

säännöllisesti

joskus

harvoin

en ollenkaan

14. Millaisia asioita yleisimmin etsitte verkkosivuilta?Tietoa tapahtumista ☐Tietoa palveluista ☐Ajankohtaisia asioita ☐ Yhteys-tietoja ☐Muu, mikä? ☐**15. Pidätkö henkilöstöuutisia-palstaa tarpeellisena?**

Kyllä

Ei

Perustelut:**16. Mikä oli mielestänne tutkimusnumeron kiinnostavin artikkeli? Miksi?**

4 5 6 7 8 9 10

[illegible]

Nimi _____

Osoite _____

Puh _____

Sähköposti _____

LIITE 2

Risteys lukijatutkimuksen vapaa sana -kohdan tiivistelmä

Ruusut:	Risut:	Ehdotukset lukijoilta:
<ul style="list-style-type: none"> - Hyvin tiedottava lehti - Mukavia jutut tavallisista ihmisistä - Olen tyytyväinen lehteen - Saisi ilmestyä useammin - Lehti huomioi hyvin erikäiset seurakuntalaiset - Ihan asiallinen julkaisu - Viimeisin numero aivan ihana - Lehden tulisi olla ökotoisaä, ei julkimoita kannessa vaan tavallisia seurakuntalaisia - Ulkoasu raikkaan värikäs ja kooltaan lehti on sopiva - Lehti on hyvä ja ulkoasu on raikas - Ei kirjoiteta henkilökohtaisuuksia, ei nimettömänä - Hyvä ettei seula ole liian tiukka - Kokonaisuus elämänläheinen ja nykyaikainen - Ruusuja hyvästä lehdestä - Ulkoasu parantunut, värit ovat raikkaat - Aiheissa huomioidaan kaikenikäisiä seurakuntalaisia - Ehkä vielä seurakuntaan kuulumattomia tai toiminnan ulkopuolella olevia voisi houkutella tarttumaan lehteen helposti lähestyttävillä jutuilla. - Kiitos monipuolisesta lehdestä - Kiitos mielenkiintoisesta lehdestä - Hyvä ulkoasu, mielenkiintoinen ja hyvin taitettu. Kompakti koko. - Hyvä lehti - Vähän kaikkea kaikille 	<ul style="list-style-type: none"> - Ilmestyy liian harvoin, sen takia tiedotusarvo on vähäinen - Netistä löytyy kätevämmiin tiedot tapahtumista - Lehti ilmestyy harvoin, joten muut tiedotuskanavat ilmoittavat paremmin seurakunnan tapahtumista - Lehdessä on melko paljon ööstettuja ammattikirjoittajien juttuja ja valokuvia. - Pari kertaa olen jäänyt jutun kohdalla miettimään, miten esille tuotu asia liittyi seurakuntaan, kristillisyyteen tms. - Tapahtumakalenteri voisi olla selkeämpi ja helpommin hahmotettavissa - Tapahtumakalenteri on hankalalukuinen ja tapahtumia ripoteltu eri paikkoihin - Saisi tulla useamminkin - Risteys ei ole mainoslehti, silti ei jaeta. - Tapahtumakalenteri aika sekava ja paljon aukkoja - Olen srk-aktiivi, enkä millään löydä tietoja lehdestä. Miksi siellä ei ole kaikkia tapahtumia, kerhoja retkiä yms. - Tapahtumakalenteria voisi selkeyttää ja saada täsmällisemmäksi. - Yritystä riittää, ei ole nuorille hirveän hyvä. - Kysely on hyvä, aika monipuolisesti kysytään, mutta aihe on huono ja asuinseurakunnassa ei vaihtoehtoa ömuu, mikä?ö 	<ul style="list-style-type: none"> - Voisiko lehti olla paksumpi ja ehkäpä aikakausi lehden tyylinen? - Voisiko Kouvolan isoimpiin tapahtumiin järjestää kyyditys muualta tuleville, sillä julkisilla ei pääse kovin myöhään liikkumaan. - Kuvituksessa toivoisin näkevänä erilaisia ilmeitä - Eikö vapaaehtoisia kirjoittajia ole, vaikutusta lehden kustannuksiin - Lehden nimi paremmin esille etusivulla, vaarana, että se sekaantuu kotona mainosposteihin. - Yksi heräteartikkeli lehteä kohden, jossa pohdittaisiin sivun verran Jumalan ja ihmisen suhdetta. - Enemmän juttuja ihmisistä ja kuinka ovat mukana seurakunnassa. - Toivon lehteen tietoja ajankohtaisista tapahtumista ja tilaisuuksista - Opetusta Raamatusta. - Lisää hengellistä sisältöä. - Rivi-ilmoituspalsta - Toivoisin enemmän hengellisesti rakentavia juttuja - Jaala ja Kuusankoski voisivat olla paremmin esillä. - Enemmän lapsia ja nuoria koskevia juttuja.